

Regaeli Ujság

Noviszád, 1939 szeptember 1,

Urednik - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 241. szám

Az angol sajtó szerinti

Hitler hajlandó Varsóval tárgyalni

Mussolini a német-lengyel viszály elintézésére döntőbíráskodó javasol, amelyet az összes európai államok értekezlete köveine - Az angol font megszilárdult és az élelmiszerárak csökkentek - Berlin általánosan tájékoztatja Moszkvát a lengyel kérdéstről

London, Páris, Varsó és Berlin között változatlanul folynak az eszmecsere. Jóllehet Londonban hivatalosan nem adtak ki tájékoztatót Hitler kancellár legutóbbi válaszá-
 nak tartalmáról, az angol sajtó mégis élénk érdeklődéssel tárgyalja az angol-német üzenetváltást. A londoni lapok megállapítják, hogy az angol kormány minden megjegyzés nélkül továbbította a lengyel kormányhoz Hitler legutóbbi területi

követeléseit. Anglia a döntést teljesen Varsóra bízta.

Az angol minisztertanács rövid tárgyalás után már elfogadta a Berlinbe küldendő válasz szövegét. Az angol sajtó ebben annak bizonyítékát látja, hogy Anglia nem tér el eddigi politikájától, nem hajlandó Lengyelországra a legeszkélyebb kényszerítő nyomást sem gyakorolni, sőt még csak tanácsot sem ad a döntésre. A lapok úgy tudják, hogy

Anglia tanácsosnak tartja a Berlin és Varsó közti közvetlen tárgyalások felvételét, ezek a megbeszélések azonban csakis az egyenlőség alapján és minden kényszer nélkül folyhatnának le.

Anglia - írják az angol lapok - továbbra is fenntartja Lengyelországnak tett ígérését és azt adott esetben haladéktalanul teljesíti. A tárgyalások lehetővé tétele céljából azonban szükség van a fegyverszünet ideiglenes leszerelés vagy hasonló intézkedések után.

Londonban egyébként úgy tudják, hogy az angol kormány Hitler legutóbbi üzenetére hasonlóképpen békülékeny szellemben válaszolt. Az angol sajtó megállapítja, hogy a német lapok hangja Angliával szemben az utóbbi időben feltűnően enyhült.

A KÖZVETLEN TÁRGYALÁSOK LEHETŐSÉGE

Párisból jelenti az Avala: Vala-

Mussolini béketerve

A Daily Express római tudósítója szerint Mussolini béketervet készített, amely a következő pontokból állna:

1. Ideiglenes fegyverszünet Roosevelt javaslatára alapján.
2. Döntőbíráskodó értekezlet, amely a német és a lengyel kisebbségek kölcsönös kicseréléséről, továbbá a Balti tengerhez vezető utat vagy folyosó megnyitásáról tanácskoznék.
3. Az összes európai államok értekezletének összehívása a békeszerződések felülvizsgálására.

A lap különös fontosságot tulajdonít annak, hogy az Egyesült Államok római nagykövete hosszabb tanácskozást tartott az olasz kül-

mennyi francia lap behatóan foglalkozik az angol-német jegyzékváltással. Az Echo de Paris többek között ezeket írja:

- Bizonyos jelekből arra lehet következtetni, hogy a német kormány - bár megmarad követelésével mellett - elvben nem zárkózik el a közvetlen lengyel-német tárgyalások elől. Feltételezhető, hogy a szerdán éjjel Berlinben átnyújtott angol jegyzék elsősorban a Berlin és Varsó közti közvetlen kapcsolat lehetőségével foglalkozik. Az angol diplomácia most elsősorban a közvetlen tárgyalások előfeltételeinek megteremtésén fáradozik.

Hitler hajlandó tárgyalni

Londonból jelentik: Vernon Bartlett, a News Chronicle-ben azt írja, hogy Hitler kancellár felkérte a berlini angol nagykövetet, hogy a lengyel megbízott haladéktalanul utazzék Berlinbe a vitás kérdések megtárgyalására, mialatt a német kormány előkészíti a megbeszélések tárgysorozatát. A lengyel kérdés elintézése után - folytatja a lap - Hitler kész tárgyalni Angliával az általános elrendezésről.

MEGNYUGTATÓ JELEK

A legújabb londoni jelentések szerint Londonban továbbra is változatlanul látják a helyzetet, de

újabb megnyugtató jelnek tekintik: a font árfolyamának megszilárdítását és a nyersanyagok és élelmiszerek, főként a gabona árának hanyatlását.

NEMCSAK DANZIGRÓL VAN SZÓ

Rómából jelentik: Az olasz lapok továbbra is élénk érdeklődéssel tárgyalják a béke és a háború esélyeit. A Popolo di Roma hangoztatja, hogy Európa népei még mindig nem tudják biztosan, háború lesz-e vagy béke. Mindaddig, amíg a tárgyalások tartanak, remény van a békés megoldásra, most azonban már nemcsak Danzig sorsáról van szó, hanem arról, hogy tartós és igazságos békét teremtsenek Európában. Eljön az a nap, amikor a népek megtudják, ki küzdött az igazi békéért. Minden jóakaratu ember ért imádkozik, hogy ezeket a leleplezéseket az újságokból, ne pedig a történelmi könyvekből tudja meg, amelyek rendszerint a háború után jelennek meg.

Az európai fővárosokból érkező jelentések továbbra is azt a benyomást erősítik meg, hogy igen sokan a Ducetől várják a békés megoldást. A belga és a holland lapok ilyértelmű felhívást intéznek az olasz miniszterelnökhöz, sőt a francia lapokból sem hiányoznak ilyen megjegyzések.

BERLIN TÁJÉKOZTATJA MOSZKVÁT

Londonból jelentik: Itteni politikai körökben kedvezőtlen benyomást keltett az a hivatalos német közlés, amely arról számol be, hogy Németország állandóan tájékoztatja a szovjetet a lengyel kérdés fejleményeiről és hogy a szovjet erősen érdekelt fél a lengyel kérdés megoldásában.

A WINDSORI HERCEG A BÉKÉÉRT

Londonból jelentik: A windsori herceg a következő táviratot intézte az olasz királyhoz és császárhoz:

- Mindig a legmélyebb tiszteletet éreztem Felséged iránt. A világ-háborúban az olasz katonák oldalán harcoltam. Legyen szabad kérnem Felségedet, használja fel teljes befolyását a fenyegető katasztrófa elhárítására. Elnézését kérem, hogy a mai súlyos helyzetben háborgatom, de mint egyszerű világpolgárt, ellenállhatatlan ösztön késztetett e személyes üzenet elküldésére.

A NÉMET-TÜRÖK VISZONY

Isztanbulból jelenti az Avala: Pápen német nagykövet a félhivatalos Ulus című lap főszerkesztője előtt nyilatkozatot tett, amelyben élesen állást foglalt a világsajtó rágalmozó híreivel szemben, amelyeknek szem-

melláthatóan az a céljuk, hogy fegyveres összetűzés esetén a felelősséget Németországra hárítsák, továbbá, hogy a német-szovjet meg-nemtámadási szerződés megkötésével kapcsolatban Németországnak támadó szándékot tulajdonítsanak Törökországgal szemben. Pápen többek között ezeket mondotta:

- Németország a Balkán és a Közelkelet országaival szemben mindig a szoros gazdasági együttműködés politikáját folytatta, a teljes egyenjogúság és politikai függetlenség alapján. Ez a politika minden érdekelt állam számára hasznos. A német-orosz meg-nemtámadási szerződés megszüntette a két ország közötti félreértéseket és ezzel gazdasági téren is megnyitotta az utat a gyümölcsöző együttműködés felé. Aki ennek a szerződésnek támadó szándékot tulajdonít, az tudatosan félrevezeti a közvéleményt és az ilyen magyarázat a békétörekvéseket veszélyezteti.

- Ezekben a sorsdöntő napokban még egyszer hangsúlyozni kell, hogy Németországnak sohasem volt más kívánsága, mint az, hogy Törökország mint erős és független állam a béke órá legyen a Dardanelláknál. Törökország a békeszerződés revíziója útján helyreállította függetlenségét. Épen ezért reméljük, hogy Törökország a legnagyobb megértést tanúsítja a versaillesi szerződés legutolsó igazságtalanságának eltávolítása iránt, Európa végleges és tartós békéje érdekében.

VARSÓRAN SÜTÉTEK AZ UCCÁK

Varsóból jelenti az Avala: A csütörtök reggel végrehajtott katonai intézkedések nem változtatták meg sokban Varsó külső képét. A közlekedés rendesen folyik és minden közigazgatás normálisan dolgozik. A város parkjaiban fiatal fiúk és lányok lövészárkokat és rejtékhelyeket ásnak. A lengyel hatóságok elsötétítési rendeletet adtak ki és minden óvintézkedést megtettek légi támadás esetére. Szerdán este tíz órakor Varsó valamennyi uccájára sötétség borult. A lapok címeikben a lengyel nép elszánt harci készségét juttatják kifejezésre.

A lengyel szakszervezetek küldöttsége felkereste a népjóléti minisztert és közölte, hogy a lengyel munkásszervezetek készek teljesíteni kötelességüket és együttműködni a hatóságokkal a társadalmi segélynyújtás és a segítőszolgálat terén.

Látogassa a Lyublyanai kiállítást

1939 SZEPTEMBER 2-11

Vasutakon és hajókon félárú utazás

Mussolini Versailles megsemmisítését követeli

A bajok mérgezőgát kell kirántani. — írja a Duce és felemlíti, hogy Franciaország nem hajlandó az olasz problémákról tárgyalni — Az igazságos békéért küzdünk — táviratozta az olasz uralkodó Roosevelt elnöknek

Párisból jelentik: A francia hivatalos lapban csütörtökön rendelet jelent meg a francia vasutak katonai igénybevételéről. Ez a rendelkezés nem jelenti a kereskedelmi forgalom felfüggesztését, csupán biztosítja a nemzetvédelmi szállítások előnyben részesítését, valamint annyit is jelent, hogy a francia vasutak felmentést nyertek a polgári szállítás kötelezettségei alól.

A francia fővárosban végrehajtott biztonsági intézkedések során szerdán 16.000 gyermeket küldtek vidékre. Csütörtök reggel folytatták Páris kiürítését.

A Ce Soir című lapot szerdán elkobozták. A lap ugyanis a svájci szövetségi tanács mozgósítási intézkedéseiről olyértelmű tudósítást közölt, amely Svájc lakosságát nyugtalaníthatta volna.

ANGLIA HUST VÁSÁROL

Buenos Airesből jelentik: Az angol és az argentinai kormány megbízottai csütörtökön szerződést írtak alá, amelynek értelmében Anglia 1000 tonna délamerikai húst vásárol. Argentína egyébként a legutóbbi tíz nap alatt félmillió tonna bu-

zát adott el. (A. A.)

Londonban üzembe helyezték a kotrógépeket, a homokzsákok megtöltéséhez szükséges homokmennyiség kikotrására. A Westminster apátságából már elszállították a királysírok emlékműveit.

Az angol főpécsettőri hivatal közleményt adott ki, amelyben felszólítja a lakosságot, hogy a szokottnál nagyobb mennyiségben ne vásároljon még élelmiszereket. A véres célja az, hogy a fogyasztók ne lépjenek fel rendkívüli igényekkel a kereskedőkkel szemben.

A HELYZET RENDKIVÜL KOMOLY

Berlinből jelenti a Reuter-iroda: Német politikai körökben a lengyel általános mozgósítás híre nagy figyelmet keltett. A lengyel mozgósítás rendkívül komoly helyzetet teremtett — mondotta egy német politikus a Reuter-iroda munkatársának. (A. A.)

Athénből jelenti az Avala: A Görögországban élő valamennyi német állampolgár — 45 éves korig — határozat, hogy eleget tegyen a behívó parancsnak.

Le a versaillesi szerződéssel

Rómából jelenti az Avala: A Popolo d'Italia csütörtöki számában cikket közöl, amelynek címe: »Le Versailles! Vessünk véget a szenvedésnek!« A cikk megállapítja, hogy a versaillesi szerződést meg kell semmisíteni, hogy ilymódon eltávolítsák mindama rossznak az okozóját, amely ma Európára nehezedik. A cikket valamennyi olasz lap teljes terjedelmében közli és szerzője — olasz politikai körök szerint — maga Mussolini. A cikk a következőképp hangzik:

ma, amikor a fájdalom már elviselhetetlenné vált, a bajok mérgezőgát kell kirántani és akkor a fájdalom nyomban megszűnik. Meg kell tehát semmisíteni a versaillesi szerződést, amely mindama rossznak okozója, amely ma Európát gyötri. Tehát le ezzel a szerződéssel! Szüntessünk meg minden európai és Európán kívüli szenvedést és fájdalmat!

— Megmenteni a békét, megmenteni a békét! Igen, de melyik helyzetet mentjük meg? Talán a maikat? Hogy holnap ismét egy helyben topogjunk? Ez valóban csak a bajok pillanatnyi elhárítását, de nem a béke megmentését jelentené, mert ilymódon azonosítanánk magunkat a bajok minden okával és következményével.

— Ilyen körülmények között bár-

— Az utolsó pillanatban, amikor a víz már a szájunkig ér, azt követelik a Ducetól, hogy mentse meg a békét. De nem mondják meg, hogy melyik békét. Egyszerűen csak a békéről beszélnek, ami — ha jól értettük — a háboru elkerülésével egyértelmű.

— A nemzetközi sajtóban megjelent különböző üzenetek és sürgős felhívások úgy hatnak, mint valami ideiglenes altatószer, amely azonban nem szünteti meg a bajok okát. Ebből a célból

ki hiába könyörög térdénállva, hogy a fasiszta Olaszország, amely Versailles egyik legjobban sujtott áldozata, önmagát árulja el.

— Ma, az utolsó pillanatban nem kell semmiféle kérdést intézni a Ducehoz és nem kell a szívére hivatkozni sem, amely egybeforrott az olasz nép szívével. Amint a Duce gondol, nagyon is közismert, mert nem mai keletű.

A Duce már elég gyakran beszélt és előre válaszolt azok türelmetlen kérdéseire, akik ma — miután nem tudják, hogy kiből bizzanak — hozzá fordulnak s akik még tegnapig úgy tettek, mintha nem értenék meg szavait, sőt odáig mentek, hogy személyét és az olasz nemzet becsületét sértegették.

— A Duce Cuneóban kijelentette, hogy hallgatni fog, mert — ha szükségessé válik — beszél majd a nemzet. A régi fasiszta harcosok előtt mondott beszédében a Duce kijelentette, hogy — például Franciaország — a legegyszerűbb vitát sem hajlandó kezdeni az olasz problémákról.

Akkor tehát Franciaországnak nem kell panaszkodnia, ha... stb.

— Egy mindenesetre bizonyos, és ez az, hogy a Duce fáradszótlanul pillanatnyi pihenést sem engedve magának, dolgozik Európa egészségességételen, tehát a békéért. De sem a nemzeteknek, sem az egyéneknek addig nem lesz békéjük, amíg nem gyógyulnak meg teljesen, ez pedig csak akkor következhet be, ha a mai bajok okait kivétel nélkül megszüntetik.

LÉGVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK BUDAPESTEN

Az Avala jelentése szerint a budapesti hidakon és a pestkörnyéki hegyeken léghárító ágyukat állítottak fel. A magyar kormány továbbra is a szigorú semlegesség po-

Viktor Emánuel távirata Roosevelthez

Washingtonból jelenti az Avala: Viktor Emánuel király és császár Roosevelt elnökhöz a következő táviratot intézte:

— Köszönetet mondok Önnek közbenjárásáért és üzenetét nyomban továbbítottam kormányomhoz. Mint ismeretes, minden tőlünk telhetőt megtettünk és megteszünk az igazságos béke megkötése érdekében.

AMERIKA ELLENÖRZI A PROPAGANDAIRODÁKAT

Newyorkból jelenti az Avala: A szövetségi hatóságok rendeletet kaptak, hogy gyakoroljanak fokozott ellenőrzést az Egyesült Államok területén működő külföldi propaganda-irodák felett.

TITOKZATOS REPÜLŐGÉP LONDONBAN

Londonból jelenti az Avala: Szerda este 7 óra után Junkers-típusú német repülőgép szállt le a hastoni repülőtéren. A repülőtér tisztviselői semmi felvilágosítást sem tudtak adni a gép utasairól.

VISSZAVONT NÉMET-ELLENES FILM

Newyorkból jelenti az Avala: A szovjetkormány elrendelte, hogy vegyék le műsorról a »Mamlok professzor« című nemzeti szocialista-ellenes filmet, amelyet a newyorki világhiállítás orosz csarnokában mutattak be.

ELMARADT SPORTESEMÉNYEK

Londonból jelentik: Az angol labdarúgó szövetség elhatározta valamennyi bajnoki mérkőzés elhalasztását.

Meránból jelentik: Az olasz kardvívószövetség elhalasztotta a meráni kardvívó világbajnoki mérkőzéseket, amelyeket szeptember 1-e és

litikáját követi és a sajtó is bizik a békés megoldásban.

AZ ANGOLSZÁSZ ORSZÁGOK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Washingtonból jelenti az Avala: Az Egyesült Államok sajtója az angolszász államok együttműködésének szükségességéről ír. Roosevelt elnök ebből az alkalomból kijelentette, hogy Anglia és az Egyesült Államok szívélyes baráti viszonya a világbeke alapköve. Az államférfiak legfőbb kötelessége ma a béke elősegítése — mondotta — és valamennyi vitás kérdés olyan megoldása, amely elhárítja a háborút. Az amerikai kormány és az amerikai nép évek hosszu sora óta arra törekszik, hogy megteremtse a világon a tartós békét és megszüntesse a támadástól való félelmet. Ugyanezt a politikát követi az angol kormány és az angol nép is.

AZ ÚJ ANGOL KÖVET ROOSEVELTNÉL

Washingtonból jelenti az Avala: Lothian lord, Anglia új washingtoni követe szerdán adta át megbízólevelét Roosevelt elnöknek. A követ ez alkalommal ezeket mondotta:

— Az angol kormány minden lehetőt megtesz a béke megőrzésére és ezért hajlandó minden gazdasági elrendezésre is, amely a béke megővése érdekében szükségesnek mutatkozik.

14-e között akartak megtartani.

Varsóból jelentik: A nemzetközi Gordon-Bennett léggömbversenyt, amelyet szeptember második felében Lembergben kellett volna megtartani, elhalasztották.

FORSTER BERLINBEN

A Reuter-iroda berlini értesülése szerint Forster danzigi körzetvezető jelenleg Berlinben tartózkodik. (A. A.)

A BREMENT HAZAENGEDTÉK

Newyorkból jelentik: A newyorki kikötőben tartózkodó Bremen német óceánjáró szerdán éjjel felszedte a horgonyt, utast azonban nem vitt magával, csak üzemanyagot. Közvetlenül utána elindult az Aquitania angol óceánjáró is. A Normandie francia gőzös utasítást kapott, hogy egyelőre ne hagyja el Newyork kikötőjét. Az Avala newyorki jelentése szerint a Brement két parti őrhajó és egy rendőri motorcsónak az amerikai vizek határáig kísérte, hogy az utasok felvételét megakadályozza.

FORGALMI KORLÁTOZÁSOK

Brüsszelből jelentik: Belgium és Hollandia között a vasuti forgalom további intézkedésig szünetel. Franciaországgal, Svájccal és Németországgal a vasuti forgalmat továbbra is fenntartják.

Általános mozgósítás Lengyelországban

18-40 évig minden hadkötelest behívtak – Németországban nemzetvédelmi tanács alakult – Olaszország a kávé a hadsereg részére foglalta le – Henderson átadta Berlinben az angol kormány válaszát

Londonból jelentik: Az angol fővárosban szerdán tovább folyt a lázas diplomáciai tanácskozások. Halifax külügyminiszter Sir Alexander Cadogan külügyi vezér-titkár és Butler külügyi államtitkár kíséretében több ízben járt a miniszterelnöki palotában. A külügyminiszter és Chamberlain miniszterelnök tanácskozása több, mint 2 óra hosszat tartott. A délután folyamán a külügyminiszter a külügyi hivatalban tartott értekezleten elnökölt. A külügyi hivatal délelőtt és délután a külföldi diplomaták egész sora kereste fel. A látogatók között volt Corbin francia nagykövet, 40 percig tanácskozott Halifax lorddal, továbbá Sigemitsu japán nagykövet, majd Tilea román követ, Brazília nagykövete, Hollandia követe és a dominiumok főbízottjai.

Mint a Reuter-iroda közli, az angol kormány állandóan és a legteljesebb részletességgel tájékoztatja az eseményekről a francia és lengyel kormányt. Barátságból tájékoztatják az Egyesült Államok kormányát is.

AZ ANGOL MINISZTERTANÁCS

Londonból jelentik: A szerdai minisztertanács körülbelül másfél óra hosszat tartott. A tanácskozáson a kormány valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács nemcsak Hitler kancellár legutóbbi közlésével, hanem az arra adandó válasszal is foglalkozott. A választ a külügyi hivatal szakértői dolgozták ki.

A Press Association diplomáciai levelezője szerint az angol kormány válasza olyan természetű lesz, hogy arra esetleg a német kormány újabb választ ad. Londoni kormánykörökben az újabb minisztertanács összehívásáról még nem döntöttek. Valószínűleg megvárják a német kancellár esetleges újabb válaszát.

AZ ANGOL-NÉMET ESZMECSERE JÓ HATÁSA

Londonban szerdán este az volt a benyomás, hogy a helyzetben nem állott be változás. Az Ewening News diplomáciai levelezője szerint a Berlin és London között folyó eszmecsere még reménységűnek tekinthető. A lap berlini értesülése szerint a német fővárosban az a benyomás, hogy az angol-német diplomáciai eszmecsere javította a német-lengyel viszály elintézésének kilátásait.

GYÖRGY KIRÁLY A HADÜGYMINISZTERIUMBAN

Londonból jelenti az Avala: VI. György király szerdán délután a gioucesteri herceg kíséretében látogatást tett az angol hadügyminiszteriumban, majd a haditengerészeti minisztériumot kereste fel. Az uralkodó mindkét helyen meghallgatta a jelentéseket a minisztériumok által foganatosított intézkedésekről.

LONDON KIÜRITÉSE

Londonból jelenti az Avala: A Reuter-iroda szerkesztője szerint Londonban a helyzetet súlyosnak tartják. London kiürítése sokkal

nagyobb arányokban folyik, mint a múlt év szeptemberében. A fontos pontokat katonaság szállotta meg. A nagy vállalatok és bankok Londonból vidékre költöznek.

Róma magafartása

Római félhivatalos körökben Olaszország álláspontját a következőkben foglalták össze:

1. Szoros összetartás Németországgal.
2. Olaszország nyugalommal szemléli az eseményeket, de felkészült minden eshetőségre.
3. Olaszország a békéért dolgozik, de a béke csak igazságos lehet.

TANÁCSKOZÁSOK A VATIKÁNBAN

Vatikánvárosból jelentik: XII. Pius pápa továbbra is a legnagyobb érdeklődéssel kíséri a nemzetközi helyzet alakulását. A Szentatya szerdán hosszú kihallgatáson fogadta Maglione bíboros-államtitkárt, aki előzően a szentszéki angol követet fogadta. Az Osservatore Romano szerdai vezércikkéből hiányzik az előző napok bízakodó állásfoglalása. A lap csak a helyzet tárgyalásos ismertetésére szorítkozik. A lap a tárgyalások elhúzódását a következőkkel magyarázza:

Egyesek szerint mindkét fél arra törekszik, hogy kifárasssa a másikat, megtörje ellenállását,

hogy azután álláspontját békésen érvényesítse. Mások a tárgyalások elhúzódását annak tulajdonítják, hogy mindkét fél el akarja kerülni a háborút, illetve a tárgyalásokkal egymásra akarják háritani a háborús felelősséget. Olyan felfogás is van, hogy a tárgyalásokat azért huzzák-halasztják, mert egyes európai és európa kívüli államok még nem foglaltak világosan állást háboru esetére.

ARANYSZÁLLÍTÁS ANGLIÁBÓL

Angliából az elmúlt héten 24.5 millió font értékű aranyat vittek külföldre. Ebből 17 milliót az Egyesült Államokba, a többit pedig Kanadába szállították.

Általános mozgósítás Lengyelországban

Varsóból jelenti az Avala: Szerdán délután 4 óra 30 perckor Lengyelországban elrendelték az általános mozgósítást. A rendelet értelmében valamennyi 18-40 év közötti hadkötelesnek azonnal jelentkeznie kell az illetékes parancsnokságnál. A mozgósítási rendeletet azzal indokolják, hogy a német csapatok összevonása a lengyel határ mentén és főleg a német csapatok bevonulása Szlovákiába Lengyelország érdekeit fenyegeti. A rendelet végül hangsúlyozza, hogy a lengyel kormány politikája változatlan és továbbra is lojális együttműködésre törekszik az összes államokkal.

Szerdán Varsóban plakátok jelentek meg Rydz-Smigly tábornagy arcképével, amelyet repülőgépek, tankok és ágyuk vesznek körül. A plakátok szövege a következő:

— Az erőszakra erőszakkal válaszolunk és legyőzzük a támadót. Háboru esetén minden férfi, korára való tekintet nélkül és minden nő katona lesz. (A. A.)

Hágából jelenti az Avala: Néhány lengyel motoros halászhajó, amely a holland vizeken tartózkodik, utasítást kapott, hogy további intézkedésig maradjon holland kikötőkben.

ÖSSZEESKÜVÉST FEDEZTEK FEL VARSÓBAN

A Reuter-iroda jelentése szerint Varsóban közleményt adtak ki, amely arról szól, hogy a varsói rendőrség nagyarányú összeesküvést leplezett le, amelynek különböző rombolások végrehajtása volt a feladata. A szervezet tagjainál, akik német származású lengyel alattvalók, fegyvereket találtak. A szervezet Posenre s Lodzra is kiterjedt.

A LONDONI TŐZSDE SZILÁRD

Londonból jelenti: Mint a Reuter-iroda közli, a londoni tőzsdén kedden és szerdán szilárd és bízakodó hangulat nyilvánult meg. Az angol állampapírokat jóval a név-

értéken felül jegyezték.

KORAI ZÁRÓRA RÓMÁBAN

Rómából jelenti az Avala: Szerdán közölték, hogy szeptember hó 3-ától kezdve a kávéházak, éttermek és más helyiségek zárórája este 11 óra lesz. A római elsőtétítési gyakorlatokat szerdán befjezték. Szerda este már tilos volt a kirakatok megvilágítása és fényreklámok alkalmazása.

A KÁVÉ A HADSEREGÉ

Rómából jelenti az Avala: Hivatalosan közlik, hogy az összes kávékészleteket a hadsereg részére foglalták le. Szeptember elsejétől kezdve tilos a kávé eladása Olaszországban.

AZ AMERIKAI NAGYKÖVET CIANONÁL

Rómából jelenti az Avala: Cianonál jelenti az Avala: Ciano külügyminiszter szerdán Philipps amerikai nagykövetet fogadta, akivel a nemzetközi helyzetről tanácskozott.

Róma lakossága állandóan lelkes tüntetéseket rendez Mussolini mellett. Szerdán több ezer főnyi tömeg gyűlt össze a Venezia-téren, lelkesen éltette a Ducét és biztosította, hogy kész minden áldozat vállalására.

ÁTADTÁK BERLINBEN AZ ANGOL VÁLASZT

Berlinből jelentik: Sir Neville Henderson angol nagykövet szerdán kevéssel éjfél után átnyújtotta Ribbentrop külügyminiszternek az angol kormány válaszát Hitler kancellár keddi közlésére. Londonban lehetségesnek tartják azt, hogy Hitler az angol válasz vétele után újabb választ ad az angol kormánynak.

Londonból jelenti az Avala: A Havas-iroda értesülése szerint az angol kormány a válasz elküldése előtt eszmecsere-t folytatott a francia kormánnyal. Londoni tájékozott körökben sem a keddi német jegyzékről, sem az angol válaszról nem hajlandók felvilágosítást adni, csak annyit közöltek, hogy a helyzet továbbra is súlyos.

NEMZETVÉDELMI TANÁCS ALAKULT NÉMETORSZÁGBAN

Berlinből jelentik: Hitler kancellár szerdán rendeletet adott ki, amelynek értelmében a jelenlegi külpolitikai feszültség idejére a közigazgatás és a közgazdaság egységes vezetése érdekében a birodalmi tanácsot »birodalmi védelmi minisztertanács« alakítja át. A tanács elnöke Göring vezértábornagy, tagjai a Vezér helyettese, a birodalmi közigazgatás teljhatalmu főmegbízottja, továbbá a gazdasági élet főmegbízottja, a birodalmi kancellári hivatal főnöke, valamint a véderő főparancsnokságának a vezetője. A minisztertanács elnöke egyéb személyeket is bevonhat a tanácskozásokba. A nemzetvédelmi minisztertanács törvényerejű rendeleteket bocsáthat ki, feltéve, hogy a kancellár elrendeli ezeknek a kormány vagy a birodalmi gyűlés elé való terjesztését. A rendeletek megszűnésének időpontját Hitler kancellár határozza meg.

A NÉMET NAGYKÖVET PIERLOTNÁL

Brüsszelből jelentik: Pierlot belga miniszterelnök szerdán fogadta a brüsszeli német nagykövetet. Bülow-Schwante gróf nagykövet közölte, hogy a német kormány tudomásul vette a belga király és a holland királynő békeközvetítő ajánlatát és ezért külön köszönetét fejezi ki.

ANGLIA TISZTELETBEN TARTJA DÁNIA SEMLEGESSÉGÉT

Kopenhágából jelentik: A kopenhágai angol követ közölte a dán külügyminisztériummal, hogy Anglia mindaddig tiszteletben tartja Dánia semlegességét, amíg Németország meg nem sérti, mert az angol kormány sem kívánja Dániát háboruba sodorni. (A. A.)

Az olasz király „unokaöccsei“

Viktor Emánuel király legutóbb gróf Cianónak, nagyszerű politikai tevékenysége jutalmául a Szent Annuciata rendjelet adományozta. Ezzel a kitüntetéssel gróf Ciano az olasz király »cugino«-ja, cousinja, unokaöccse lett, éppen úgy, mint apósa, a Duce és így joga van a királlyal tegeződni.

Az »Ordine supremo dell'Annunziata« a legmagasabb kitüntetés, amelyet valaki Olaszországban kaphat.

A rendjelet VI. Amadeus, Savoya grófja a »Conte Verde« (a zöld gróf) alapította és a krónika szerint — a »Szerlem koszorujának rendjele« regényes nevet kapta. Az udvari »mindentudók« ezt az elnevezést összefüggésbe hozták azzal a karpereccel, amelyet egy szépséges udvarhölgy ajándékozott a grófnak.

A karperecet a saját aranyzóke hajából fonta.

VIII. Amadeus, az első savoyai herceg megalkotta a rend alapszabályait és aki a kitüntetést megkapta, annak esküt kellett tennie, hogy egész élete munkájával Isten dicsőségét és a boldogságos Szűz tiszteletét szolgálja.

A rend vallásos színezte az évszázadok folyamán elfakult, megváltozott sok tekintetben az alapszabály is. Míg azelőtt ugyanis nemes emberek és az egyház kiválóságai kaphatták meg ezt a kitüntetést, 1869 óta ezek a feltételek is módosultak.

Maga a rendjel két nyakláncból áll: egy kisebbből, egyszerűbből és egy nagyobból, amely nagyon díszes. A nagy nyakláncot csak a rend alapításának évfordulóján, Nagy Boldogasszony napján és az udvari fogadtatások alkalmával kell viselni, valamint a nemzeti és egyházi ünnepeken. A kisebb nyakláncot nem ünnepélyes alkalmakkor viselik.

A díszes nyakláncot kiegészíti egy csillagalaku, a Szűz Máriát ábrázoló, aranyból vert érem, amelyet a baloldalon, a szív tájékán tűznek ki.

A rend tagjai ezidőszent: az olasz király, aki a rend örökös nagymestere, a királyi vérből származó hercegek, azután Mussolini, Vittorio Emanuele Orlando és Oreste Bonomi, a tanács volt elnökei, gróf Calvi di Bergolo, Thaon di Revel tengernagy, Pecori, Giraldi, Caviglia, Bagodlio, Graziani tábornokok, a szenátus elnöke és még más, rendkívüli érdemeket szerzett diplomaták.

A kitüntetés külföldi tulajdonosai között volt Bismarck és Bülow; néhány hónap előtt pedig

Ribbentrop német külügyminiszter is megkapta az Annuciata-rendjelet.

Mint látható, az olasz király »unokaöccseinek« száma elég nagy. Valamennyien nagyérdemű kiválóságok, akik büszkének lehetnek kitüntetésükre éppen úgy, mint ahogy a király is elégedetten sorozhatja őket a rend tagjai közé. Akadnak azonban néhányan — így változik a világ sora — akik valamikor ugyancsak megkapták ezt a legmagasabb olasz kitüntetést, de, ha lehetne, a király bizonyára nagyon szívesen megszüntetné e »rendjel-rokonságot«. A kitüntetést ugyanis annakidején megkapta

Hailé Szelasszié a népus és Zog albán király is.

Érdekes, hogy az arany láncokon és a csillagon F. E. R. T. betűk láthatók igen díszes kivitelben. Hogy tulajdonképpen mi a betűk értelme, mily szavaknak a megrövidítései, azt egész határozottan eddig nem sikerült megállapítani. Vannak, akik így értelmezik: Fortitudo Eius Rhodum Tenuit (Bátorsága tartotta meg Rhodust).

A szlovének is a Horvát Bánsághoz hasonló önkormányzatot kívánnak

A szenátorválasztásokat csak a képviselőválasztások után tartathatják meg

Ljubljánból jelentik: A ljubljánai Szlovenec, dr. Korosec Ante napilapja tegnapi számában rendkívül érdekes cikket közölt a szerb—horvát megegyezésről. A megegyezés kommentárjában a lap többek között a következőket közli:

»A Horvát bánságról szóló rendelet nemcsak a horvát területek egységesítését jelenti, hanem biztosítja valamennyi szerb, horvát és szlovén egyenrangúságát is. Ezzel nemcsak a horvátok kaptak saját bánságot és törvényhozó hatalmat, hanem az ezzel kapcsolatos másik rendelet

a szlovéneknek is ugyanolyan önkormányzati jogot biztosít, amilyent a horvátok kaptak.

Az egyezmény alapelve nem korlátozódik a szerbek és horvátok közötti viszonyra, hanem azt jelenti, hogy elismerik a szlovének jogát is az állam újjárendezésére. Így az augusztus 26-iki törvény a szlovének részére a legszélesebbkörű politikai, gazdasági és szociális önkormányzatra adott jogot.

A mi vezérünk, dr. Korosec Ante az ország újjárendezése céljából még annakidején az ország legerősebb szerb pártjához csatlakozott. Ugyancsak

ő volt az, aki felemelte a szavát egy ember személyi diktatúrája ellen, amaz ember ellen, aki hűtlen lett a pártprogramhoz és a centralizmust erősítette.

A mi vezérünk készítette el a megegyezés útját...»

A ljubljánai Jutro című napilap azt írja, hogy **a szenátust semmiesetre sem választják meg ez év szeptemberében, mint ahogyan azt híresztelték.**

Ugyanis a szenátorválasztásokhoz szükséges, hogy előbb megválasszák az új parlamentet, azután megtartsák a községi választásokat és a bányai testületek tagjait is a nép válassza.

A HORVÁTOK VÁLASZA DAVIDOVICS LYUBÁNAK

A zagrebi Hrvatszki Dnevnik tegnap vezércikkben válaszolt a demokratapárt határozatára. Kijelentette, hogy Davidovics Ljuba pártja még ez év áprilisában elvált a horvát ellenzékétől. Nem akart felhatalmazást adni dr. Macseknak a tárgyalások további folytatására és ezzel önmagát rekesztette ki a megegyezési ügyekből. A többi szerb párt nem helyezkedett olyan rideg álláspontra, mint Davidovics Lyuba pártja.

A mai kormányban csak három olyan szerb miniszter van, aki a JRZ párt tagja, azonkívül egy szlovén és egy muzulmán JRZ-párti miniszter.

Az ellenzéki földművespárt és radikálispárt is delegált egy-egy tagot a kormányba, csak a demokratapárt maradt távol, pedig ilyen, nem JRZ jellegű kormányba nyugodtan beléphetett volna.

A SZPLITI VÁROSI KÉPVISELŐTESTÜLET LEMONDOTT

Szplit városi képviselőtestülete közgyűlést tartott, amelyen a folyó ügyek elintézése után az egész képviselőtestület lemondott. Indokolásukban hangoztatták, hogy a megegyezés után új emberek szükségesek a város élére.

A MUNKÁSSZAKSZERVEZETEK VEZETŐSÉGE AZ ÚJ SZOCIÁLPOLITIKAI MINISZTERNÉL

Az URSZ munkásszakszervezetek vezetősége felkereste dr. Budiszavljevics Szrgján szociálpolitikai minisztert és írásban átnyújtotta a szervezetekben tömörült munkásság panaszait és kívánságait. A szakszervezetek kérik, hogy

a munkáskamarákban tartsák meg a régóta esedékes választásokat, változtassák meg a legkisebb munkabérről szóló rendeletet, a munkafelügyelőség ügyvitelét élénkítsék fel és javítsák meg a munkásbiztosítást.

Ismertették a miniszterrel a trepcsei bányászstrájk helyzetét. Dr. Budiszavljevics Szrgján megígérte, hogy valamennyi ügyben kedvezően intézkedik.

CVETKOVICS MINISZTERELNÖK KÖNNYEBBEN MEGBETEGEDT

Beográdból jelenti az Avala: Dr. Cvetkovic Dragisa miniszterelnök könnyebben megbetegedett és orvosi tanácsára ágyban maradt.

Dr. Macsek Vladko kormányelnök tegnap reggel Beográdba érkezett. Amint Cvetkovic miniszterelnök megbetegedéséről értesült, nyomban felkereste a lakásán.

A PÉNZÜGYMINISZTERIUMBAN NEM LESZ NAGY VÁLTOZÁS

Beográdból jelenti az Avala: Hivatalosan megcáfolták a belföldi sajtó egy részének azt a hírét, hogy a pénzügyminisztériumban nagy személyi változások lesznek. A pénzügyminisztériumban csak a kabinet titkárát cserélik ki.

Dr. Sutej Juraj pénzügyminiszter tárcája ügyeinek átvétele miatt több napig nem fogad feleket.

SZEPTEMBER TIZEDIKÉN LESZ AZ SZDK NOVISZÁDI NAGYGYÜLÉSE

Jelentettük már, hogy a horvát parasztpárt és a független demokratapárt noviszádi szervezetei szeptember 3-án a Szlobodában nagygyűlést tartanak. A parasztdemokrata koalíció noviszádi vezetősége most közölte a sajtóval, hogy a gyűlést elhalasztják szeptember 10.-e délelőttre.

Zagrebi szakértők szerint **a jelenlegi Horvát bánságon kívül az országban még 430.000 horvát él.**

Ebből Bácska-Bánát-Baranyában 121.000, a Szerémségben 39.000, Bosznia-Hercegovinában 270.000 horvát él.

Noviszád nagy előkészületeket tesz Őfelsége II. Petár király születésnapjának megünneplésére

Dr. Petrovics városelnök felhívása a lakossághoz

Noviszád város vezetősége és lakossága máris hatalmas előkészületeket tesz Őfelsége II. Petár király szeptember 6-i születésnapjának megünneplésére. Az előkészületekről ítélve, ez az ünnepség az eddig tartott valamennyi ilyen ünnepségnél is nagyobb arányú és fényesebb lesz, hogy a város lakossága méltó formák között adjon kifejezést Őfelsége iránti szeretetének és hódolatának.

Dr. Petrovics Milos noviszádi városelnök tegnap a következő felhívást bocsájtotta ki a város lakossághoz:

Polgártársak!

Adjunk kifejezést a Királyi Trón iránti nagy szeretetünknek és hűségünknek. Kivételesen teljesítsük hazafias kötelességünket!

Szeptember 5-én már este fél 7 órakor hagyjátok abba a munkát, díszítsétek és világítsátok ki házatokat.

Szeptember 6-án menjünk valamennyien Isten házába és imádkozunk a Mindenhatóhoz, hogy szerencsés hosszú életet és egészséget engedjen a mi Felsőges Uralkodóknak!

Utána siessünk a katonai szemlére, hogy vitéz hadseregünket és dicsfényvel bevont zászlót üdvözöljük.

Végül este 7 órakor kivilágított házakkal várjuk a katonai felvonulást.

Kiáltsuk teljes szívből: **Éljen Őfelsége II. Petár király és a Karagyorgyevics Királyi Háza!**

Plesznicsár Milán tábornok, Noviszád városparancsnoka részletesen megállapította a király születésnapján rendezendő katonai felvonulás és díszszemle rendjét. A város vezetősége mindent megtett, hogy a születésnap előestéjén rendezendő faklyás felvonulás és nagygyűlés minél jobban sikerüljön.

Szeptember 8-án folytatják a tovarisevói apagy lkosság ügyének tárgyalását

A védelem szerint tanuk igazolhatják Vucsetin Jován ártatlanságát

Szerdán délután 4 órakor folytatták a tovarisevói szörnyű apagyilkosság ügyében a tárgyalást. A kihallgatott Mrekhofferné Braun Elizabeth szenzációs vallomása után sor került a tanukihallgatásokra. Mintegy tíz tanut hallgattak ki, de közülük

senki sem vallott lényegeset.

Este 8 órakor, a tanukihallgatások befejeztével, a védelem új tanuk kihallgatását kérte a bíróságtól. A védelem szerint több tanu él Tovarisevón, akik alibit igazolhatnak Vucsetinnek. A bíróság helyt adott a védelem felterjesztésének és szeptember 8-ra tűzte ki a tárgyalás folytatását. Bizonyosra vehető, hogy szeptember 8-án ítélethirdetést is tartanak, mivel a megnevezett tanuk száma nem nagy.

A decemberi választások utóhangja a bíróság előtt

Dr. Cseremov Szevján volt képviselőjelöltet Lyotics Dimitrije vétele

A noviszádi törvényszék egyes bíróságán tegnap délelőtt érdekes per tárgyalásához kezdtek. A vádlottak padján dr. Cseremov Szevján volt nemzetgyűlési képviselőjelölt, beográdi orvos ült. Dr. Cseremov a decemberi választásokon Titelnak Lyotics, illetve »Zbor«-párti jelöltje volt és

súlyos tartalmu röpiratokat terjesztett.

A röpiratok terjesztése miatt dr. Cseremovot letartóztatták annak idején, de később szabadlábra helyezték, hogy szabadon védekezhesék.

A tegnapi tárgyaláson dr. Cseremovot maga Lyotics Dimitrije védte. A tárgyalótermet szüntőig megtöltötték az érdeklődők. A vádat dr. Antonijevis Dusan vezető államügyész képviselte, a tárgyalást Angyelkovic Nikola egyes bíró vezette, jegyzőkönyvvezető Risztics Vida asszony volt. A tárgyalás kezdetekor Lyotics Dimitrije azt az előterjesztést tette, hogy

a büncselekmény a sajtótörvény szakaszaiba ütközik,

nem pedig a büntető törvénykönyvbe.

A bíróság ennek alapján illetéktelennek minősítette magát és az ügyet áttette a járásbírósághoz. A vád- és védelem képviselői három napon belül nyilatkoznak.

Tőzsde

SZOMBORI TERMÉNYTŐZSDE

Uj buza, vagonban, bácskai, Szombor környéki 157, bácskai, Noviszád környéki és baranyai 157, szrémi 152, szlavóniai 152, felsőbácskai 159, bánáti 157, felsőbánáti 159, Tisza, bácskai uszályból 165, Tisza, bánáti uszályból 164, dunai hajórakomány bácskai és bánáti 162, csatornai hajórakomány 162, begai hajórakomány 163, Dunai karájis 159. Kr. Alekszandár kanális 153, dunai, szerémi és drávai, szlavóniai 153. **Rozs** bácskai vasut 127.50—130. **Zab**, új bácskai vasut 122.50—125, szerémi és szlavóniai 122.50—125. **Árpa**, új bácskai 63—64 kgos 132.50—135, szerémi 63—64 kgos 132.50—135, bácskai tavaszi 67—68 kgos 185—190, baranyai tavaszi 195—200. **Tengeri**, bácskai vasut prompt 118—120. **Bab**, új, fehér 250—260. **Buzalisz**, nullás gg és g 222.50—242.50 kette: 212.50—222.50, ötös 192.50—202.50 hatos 172.50—182.50 hetes 147.50—157.50, nyolcas 112.50—117.50. **Korpa**, prompt bácskai és szerémi 108—110. **Sertészsir**, új nagyhordókban 13.75—14.75, új közhordókban 13.75—14.75, új kishordókban 13.75—14.75, kannában bruttó nettóért 13.25—14.25. **Füstölt szalonna** 13.75—14.75, sózott szalonna pofa és hasalja nélkül 12.75—13.75 — Irányzat kukerica barátságosabb egyébként változatlan. Forgalom: 73 vagon.

AZ AMERIKAI VIRSLIGYÁROSOK SZÜVETSÉGE A VIRSLI-NEK LOVAGI RANGRA EMELÉSÉT KÉRI

Helyénvalónak tartom a kérést, Hogy a virsliből ur legyen, lovag; Hisz a lovagnak ló a kelleke, S a virslishez is kellene lovak.

FANYAR TÓBIAS

Bukor György drámai vallomása

Megkezdték a tanuk kihallgatását a bándi hatamiák petében

Petrovgrádról jelentik: A tömegmészárlással vádolt heteni cigányok bünperének tegnapi folytatólagos tárgyalásán megkezdtek a tanuk kihallgatását. Bukor György heteni földműves volt az első tanu, akinek egész családját kiirtották.

Bestiális kegyetlenséggel meggyilkolták a feleségét, édesanyját és anyósát. Bukor elmondotta, hogy 1937-ben eladott egy tehenet Ferkovics Péter cigány közvetítésével 900 dinárért. Egy hét múlva (nem volt otthon aznap) felkeresték a cigányok és közölték a feleségével, hogy a tehen megdöglött és visszakövetelték a tehen árát. Az asszony elutasította őket, mire

megfenyegették, hogy megölik.

Másnap újra beállított hozzájuk három cigány, Sztojkov Bándi, fia, Barbul Tósa és egy Milos álnévű cigány, Ferkovics Péter pedig, aki az üzletet közvetítette, az uccán várakozott. A pénzt követelték vissza, Bukor azonban megtagadta kérésüket. A végén már csak 100 dinárt kértek, de felesége közbeszólt, hogy ne adjon semmit. Mire a cigányok éktelen fenyegetődzésbe kezdtek.

A kritikus napon — folytatta a tanu — este fél 6 óraker gyűlés volt a heteni Gazdakörben, amelyen én is résztvettem. Este fél 10 tájban Kiss János és Bukor Pál társaságában hazafelé igyekeztem. A kapu-

ban elváltunk. Feltűnt, hogy a konyhaajtó nyitva van. Benéztem és a szobaajtót is nyitva láttam. Beléptem a szobába, de csak a küszöbig értem, mert a világosságánál borzalmas látvány tárult szemem elé.

Édesanyám szétvert koponyával a földön feküdt nagy vértócsában, a két ágy egyikén pedig a feleségem, a másikon pedig anyósom feküdt átvágott nyakkal és a felismerhetetlenségig összekaszabolt fejfel. Ugyanakkor futólépessel távozó zaját hallottam. Mikor a dermedtségtől magamhoz tértem, kiáltozni kezdtem segítségért. Két társam és a szomszédok hamar előkerültek, akik orvosért és csendőrkért szaladtak.

A továbbiakban elmondotta, hogy másnap, miután emlékezett, hogy csak a cigányok voltak haragosai, rögtön rájuk terelődött gyanuja.

Ferkovics és a tanu szembesítésénél Ferkovics továbbra is megmaradt tagadásánál.

Ezután Svancsár Szevján heteni csendőrmestert hallgatták ki. Elmondotta, hogy

a vádlottakat nem verték meg.

Ferkovics Péter kabátja ujján embervértől származó nyomot találtak.

A cigányok eleinte tagadtak, de azután önként jelentkeztek vallomástételre.

Biztos helyre rejtették az angol királyi trónszéket

Londonból jelentik: A háboru eshetőségeivel számolva, intézkedések történtek, hogy a westminsteri apátság épületéből a pártatlan értékkel bíró történelmi okmányokat és ereklyéket biztonságosabb helyre szállítsák. A munkások az utóbbi napokban reggeltől estig dolgoztak az épületben; rendőri felügyelet mellett gondosan becsomagolták és tehergépkocsira rakták a kincseket.

Elszállították a trónszéket is, amely immár 600 éve szolgál arra a célra, hogy Anglia uralkodói rajta ülve fogadják koronájukat. Az apátság muzeumának rendkívül nagyértékű tárgyait szintén máshova vitték.

Kincs a szemétkosárban

Száznegyvenkilenc Lajos-arany fűzőnős története

Párisból jelentik: — Riton! Nézz csak ide! — Egy torzonborz szakállu, toprongyos férfi kiáltott fel így az augusztusi hajnalban. Társa erre kíváncsian ment melléje. Mindketten a gondosan átkötözött csomag fölé hajoltak, amelyet Riton társa, Ribière Louis, e pillanatban nuzzott ki az Avenue de la République egyik házának ajtaja elé állított

szemétkosárból

A két rongyszedő — mert ezek voltak — a néptelen utcán leült egy padra. Bicska került elő és a felhasított súlyos csomagból egyszerre csak pár aranypénz gurult ki.

tiszta perdüléssel esve a járdára.

Ettől a naptól kezdve Ribière és Riton élete megváltozott. Egy kis szállóban laktak (olyasfélékben, amelyet a francia filmekről ismerünk), a Saint Martin-csatorna partján. A szálló tulajdonosa nem akart hinni a szemétkosárnak, azt látva, hogy a két jóbarát egyik »aperót« itta a másik után a szomszédos bisztró cinkpultja előtt...

Melín ur, a szállodás, mint legtöbb párisi kartársa, rendszerető ember volt. Így bizony rossznéven vette, hogy a két ágrólszakadt, ha már valamilyen csodálatos módon pénzhez jutott, nem neki fizette ki a három hónap óta hátralékos szobaszámlát, hanem mértéktelen mulatozással zavarta a többi lakót. Pár hétig várt még, hátha jobb észre tér a két könnyelmű. De ezek tovább folytatták kikapós életüket, rongyot egyáltalán nem szedtek és — a szoba árát még mindig elfeledték kifizetni. Melín urnak végre felforr a vére. Elment a legközelebbi rendőrszobára és jelentette a gyanus esetet. Következmény: két titkosrendőr jelent meg Riton és Ribière uraknál, éppen amikor ezek ágyaikon fekvé Morpheus karjaiban pihenték ki az előző esti dinom-dánom fáradsalmait. A beszélgetés félóra múlva

az örszobán fejeződött be...

Igy tudta meg Madame Suzanne Le Vacher, az Avenue de la République bérházának lakója, hová lett az a mai értékben 40.000 frankra tehető, 149 darab »Louis d'or«, amelyet

szemétkosárba dugott,

mint legbiztosabb rejtékhelyre. Sajnos, feledékeny lévén, másnap szemétkosárát épügy kitette ajtaja elé, mint-ha közönséges hulladék lett volna benne. Ezért bukanhatott a két rongyszedő olyan csodálatos leletre azon az emlékezetes augusztusi hajnalon.

Molotov és neje...

Gyorsfénykép az orosz külügyi népbiztosról és feleségéről

Arról az emberről, aki jelenleg az orosz külügyi népbiztoság elén áll és egyenrangú félként tárgyal Ribbentrop német külügyminiszterrel, aránylag keveset tudnak Európában. Talán nem árt, ha most, amikor a német-szovjetorosz megemlékezés szerződésével kapcsolatban ő is az érdeklődés előterébe került, egy pillantást vetünk hányatott életére.

Molotov igazi neve Vjaszlav Skrjabin. 1890-ben született Wjatka kormányzóság egyik kis vidéki városában. Apja egyszerű tisztviselő volt; azt szerette volna, ha fia állami szolgálatba lép, Vjaszlavot azonban egészen más utra terelték hajlamai. Már mint a kazáni reáliskola növendéke

forradalmi körökbe keveredett

és alig 16 éves fejjel tagja lett a kommunista pártnak. Később a szentpétervári Politechnikán tanult, majd a »Pravda« nevű szélső baloldali napilapba kezdett dolgozni. Emellett a párt

legügyesebb szónokainak egyike volt;

fáradhatatlanul járta a gyárnegyedeket; népgyűléseket, titkos összejöveteleket szervezett. Természetesen gyakran gyűlt meg a baja a cári titkos rendőrséggel, de ha el is fogták, nem sokáig maradt börtönben. Csakhamar a szökések bajnokaként emlegették.

A világháboru alatt az irkutzki ólombányákba küldték, kényszermunkára. Csodálatosképpen Innen is kiszabadult és Svédországon át egyenesen Londonba utazott, a III. Internacionálé nagygyűlésére.

Itt jött össze életében először Lenninnel és Sztalinnal,

akihez azóta szoros barátság fűzi. Ennek a barátságának és Sztalin rendületlen bizalmának köszönheti gyors emelkedését. 1921-ben a kommunista párt központi bizottságának titkárává, 1924-ben a politikai osztály tagjává, 1928-ban a moszkvai pártbizottság titkárává, majd 1930-ban, Rykov helyére, a népbiztosok tanácsának elnökevé választották.

Ő az egyetlen, akit eddig nem ért utol a párt többi jelentős tagjainak vezetése.

Sztalin ma is úgy bízik benne, mint saját magában.

Ha félév előtt még alig került neve a külföldön nyilvánosságra, valójában már Litvinov működése idején is ő volt a külügyi népbiztoság intézője.

Most 49 éves. Kicsit elhízott, vállal meghajoltak, de pillantása ma is élénken csillog szemüvege mögött. Sztalin neki még az eleganciát is elnézi. Mert Molotov

nagyon elegáns.

Amerikai módra. Felesége ugyanis, aki ritka szép asszony, hosszú ideig dolgozott a párt megbízásából az Egyesült Államokban és visszatérése után kezébe vette a szépitőszerek gyártásának intézését. Híres mondása: »A szépitőszerek a nők lelki szükségletének felelnek meg«.

átformálta az orosz nők millióinak arcát.

Emellett ez a nagyszerű üzletasszony 1937 novembere óta az élelmezési ügyek népbiztosnője. Az ő érdekkörébe tartozik többek között Szovjet-Oroszország halakkal és halkonzervekkel való ellátása is.

HIREK

SZÁRAZ, MELEG IDŐ

Jugoszláviában az elmúlt 24 órában derült, meleg idő volt, a hőmérséklet kissé fokozódott. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen 6, a legmagasabb Demirkapiján 30 fok volt.

Időjárás szeptember 1-re: Derült, száraz, meleg idő várható, a völgyekben reggeli köddel, a hőmérséklet fokozódik.

A nap kél 4 óra 59, lenyugszik 18 óra 17 perckor.

Látogatások a dunai bálnán. Dr. Radivojević Jován dunai bálnán tegnap többek között a következők látogatását fogadta: Budisin Ugorica, Kikinda városelnöke, dr. Budisin Milán volt kikindai képviselő, dr. Jovánovics Györgye volt szabljai képviselő és Ivkovic Ársza, a noviszádi kereskedőegyesület elnöke. Dr. Milutinovic Obrád városi alelnök a városi tisztviselők küldöttségét vezette a bálnához.

Kinevezték a közlekedésügyi miniszter titkárát. Beslics Nikola közlekedésügyi miniszter Makszimovic Branislav eddigi földművelésügyi miniszteri titkárt kinevezte a közlekedésügyi minisztérium titkárává.

Pártgyűlés Szomborban. Szomborból jelentik: Smolján Barisa tárcanévküli miniszter ma délután 9 órakor Szomborba érkezik és pártgyűlést tart. A pártgyűlést a Hrvatszki Domban tartják meg. Értesüléseink szerint Smolján miniszter dr. Macsek Vladko utasítására tart pártgyűlést Szomborban.

Freund Teréz és Freund Péter államilag képesített okleveles zene-tanárok elvállalnak zongora- és hegedűoktatást. Noviszád, Vojvodjanszka 25. I. em.

Zarándoklat Máriagyűdre és kirándulás Pécsre. Az oszjeki Putnik ezután is értesíti az érdeklődőket, hogy ez az utazás biztosítva van. Tehnikai okokból az utazás rendje megváltozott olyképpen, hogy a zarándokok szeptember 7-én déli 1 órakor indulnak és szeptember 10-én déli 1 órakor indulnak vissza Pécsről. Bejelentéseket legkésőbb szeptember 5-ig fogad el az oszjeki Putnik.

A szállítók külföldi frank- és fontköveteléseinek bejelentése. A Narodna Banka igazgatósága az angol font és a francia frank árfolyamának megváltozására való tekintettel elrendelte, hogy a külföldi üzleteket lebonyolító szállítók külföldi font- és francia frankköveteléseiket legkésőbb szeptember 5-ig jelentsék be. Be kell jelenteni azokat a frank és font árutartozásokat is, amelyek külföldről Jugoszláviába való szállítás útján keletkeztek.

Bort lopott a szomjas betörő. Szuboticáról jelentik: Kladek Zoltán bortermelő feljelentést tett ismeretlen betörő ellen, aki tegnapi virradó éjjel betört a pincéjébe, megkóstolta a bort és ellopta egy 95 literes hordóban levő bort. A rendőrség a nyomozást megindította.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes «Ferenc József» keleti vizet. Regist. od. Minisztarsztva szoc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154. 25 V.

A noviszádi magyar elemi iskolásgyermekek szülőinek figyelmébe. A noviszádi tanfelügyelőség közli: A katolikus portán fentartott magyar elemi iskolát az épület más célra való felhasználása miatt elköltöztették. Az iskola egyes osztályait ideiglenesen különböző iskolaépületekben helyezik el. Azokat az iskolásgyermekeket, akik tavaly a portán lévő magyar elemi iskolát látogatták, a fürdőparkban lévő erdei iskolában és az Ustzavszka-ucca 9. szám alatti iskolában iratják be espedig úgy, hogy az első, harmadik és negyedik osztályos gyermekek beiratását az erdei iskolában végzik, a második osztályos gyermekeket pedig az Ustzavszka uccában lévő iskolában iratják be. A gyermekek abba az iskolába járnak, amelyben beiratkoztak. Proctics Milán, a magyar osztályok igazgatója az Ustzavszka uccai iskolában székelt, minden közelebbi felvilágosítást ő ad meg.

Erkölcstelen üzelmek miatt eljárás indult egy noviszádi vendéglős ellen. Popovic Sztéván noviszádi, Rumenska uti vendéglős két fiatal leányt tartott a vendéglőjében és mindkettőt cselédként jelentette be. A rendőrség legutóbbi razzijája alkalmával a két leányt tettenértte, hogy szobájukban idegen férfiakat fogadnak. A rendőrség úgy a vendéglőst, mint a két leányt letartóztatta. Kihallgatásuk után átadták őket a bíróságnak.

Megloptak egy szuboticiai sofőrt. Szuboticáról jelentik: Szebenyi Mihály szuboticiai sofőr, aki a Hartmann-gyárban dolgozik, jelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta a pénztárcáját, amelyben kerek 4000 dinár volt. Szebenyi elmondta, hogy pénztárcáját a műhelyben egy asztalon felejtette s amikor visszatért Palicsról, ahova időközben el kellett mennie, a pénztárcának már hiút helye volt. A nyomozás megindult.

Halálozás. Noviszádon tegnap 76 esztendőskorában elhunyt Dosler Pál volt hentesmester. Ma, péntek délután 3 órakor temetik a Gajeva u. 20. számú gyászházból a zsidó temetőbe. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

Buklató drót a sajkászevetíváni országot. Két évvel ezelőtt kellemtelen meglepetésben volt részük a Gyurgyevórol Sajkás Szveti-Ivánra kerékpározóknak és gyalogosoknak. A gyalogosok alig hagyták el Gyurgyevót, lábuk hirtelen megakadt és hasravágták, a kerékpárosok pedig valamilyen varázsos erő folytán hirtelen lemaradtak kerékpárjukról. Abban a pillanatban, amikor a pecches vándor hasravágtott vagy a kerékpáros nagy puffanással lemaradt a kerékpárról, az országot mentén húzóó árokba kárörvendő nevetés hangzott fel, közvetlen utána pedig rohanó léptek robaja zúgott. Október 21-én Rusnyák Szilvák Sajkás Szveti-Iván felé haladt kerékpáron, de alig hagyta el a községet, amikor kifeszített drótra akadt a karja és lezuhant a kerékpárról. Noha súlyos sérüléseket szenvedett, sikerült neki megállapítani, hogy az elrohánó suhancok között ott fut Boksic Milenko, Pujics Györgye borbély és Sovlyánszki Milvoj mészárossegéd is és ellenük megtette a feljelentést. A rendőrség beidézte a tréfás legényeket, akik elmondták, hogy Musicki Rajko földműveslegény, valamint Cserkezev Jován szabósegéd, Tyirin Zsvikó és Csédo földművesfiukkal együtt abban lették kedvtelésüket, hogy a békés kerékpárosokat és járókelőket meghepergették az ut porában. Az ügy a bíróság elé került és tegnap délelőtt tárgyalták a noviszádi törvényszék egyesbíróján. A vádlottak beismerésben voltak, mire a bíróság az első négy vádlottat 240—240 dinár pénzbírságra, átváltoztatható 4 napi elzárásra, a többieket pedig megrovásra ítélte. Az ítélet jogerős.

Felmentett verekedők. A noviszádi törvényszék egyesbíróján tegnap délelőtt Loncsarszki Gyura csurugi munkás és Mátics Malentija noviszádi földműves verekedésének ügyét tárgyalták. A vádirat szerint Loncsarszki a múlt év március 10-én késsel megsebezte Máticsot, aki szintén előkapta zsebkését és Loncsarszkin ejtett sérülést. A bíróság kihallgatta a károsultakat és tanukat, akiknek vallomásából megállapította, hogy Loncsarszki nem bűnös az ellene emelt vádban, ezért ítéletében bűncelekmány hiányában felmentette.

Összeverte magát a csónak szélén és belefulladt a Dunába. Bácsmonostoron néhány nappal ezelőtt férfit hullát vetett partra a Duna. Mivel a hullán több sérülés volt, büntényre gondoltak. A megindult vizsgálat megállapította, hogy a halott Basics József 40 éves közszolgarendőr, aki nem büntény áldozata, hanem itas állapotban kiesett a csónakból, és közben összeverte magát és belefulladt a vízbe. A vizsgálatot beszüntették.

Uj szovjetrendelet: tilos az istentisztelet a vörös ünnepeken. Moszkvából jelentik: A szovjet-orosz belügyi népbiztos és a GPU főnöke, Berija, rendeletet adott ki, amely szerint a szovjetország állami ünnepek alkalmából a jövőben mindennemű vallásos ünnepség vagy istentisztelet megtartása szigorúan tilos.

GATYA MATYI, a közkezdelt cigányzenekarával szeptember 1-től kezdve ismét minden este a **Fehér Őkör** vendéglőben muzsikál.

Szíves pártfogást kér: **Jung**

Noviszádi anyakönyvi hírek. Augusztus 21. és 28. között Noviszádon 10 fiú és 9 leánygyermek születését jelentették be az anyakönyvi hivatalban. Házasságot kötött Govorcins Györgye és Krizsán Marija, Balogh István és Spánics Mária, dr. Répás Nándor és Szabadi Noémi, Muncsán Vaszilje és Nedelykovic Verica (Vilovo). Meghaltak: Kurtz Dusan 10 hónapos, Bukovacski Boskó 4 éves, Kothé Süllős Mária 39 éves, Kosztics Zsivorád 12. Sucsov Triva 40, Gyuró Vince 40, Kolárics Lázár 49, Zsuricsné Milenkovicné Jéla 28, Sántha Erzsébet 19, Kuzmánovics Radivoj 36, Marinkovicné Tosics Angelina 82, Labanczné Föderer Ilona 28, Pávlovics Ilja adóinspektor 55, dr. Dimics Alekszandar 71. Acsimovicné Radovánovics Draginja 30, Garbac Mihajlo 57, özvegy Zavarconé Makra Mária 53 (Bácskogradiste), özvegy Dozsicsné Schössler Rozina 64, Latincics Giga 68, Pulyevics Balázs 44 (Szubotica), Belya Ilja 26 és Pápic Milos 65 éves korukban.

Társasutazás Beográdba a nemzetközi autóversenyre. A noviszádi Putnik utazási iroda társasutazást szervez a beográdi nemzetközi autóversenyre, amelyet vasárnap, szeptember 3-án tartanak. A társasutazás autocaron történik, indulás reggel 8 órakor a Putnik irodája elől, visszatérés este 9 órakor a Terazián levő Balkán-kávéház elől, viteldij oda és vissza 45 dinár személyenként. Jelentkezni szombat délig lehet a Putniknál. Ugyancsak társasutazást rendez Beográdba a Putnik szerdán, szeptember 6-án, az Ofelsége a Király születésnapja alkalmából rendezendő csapatszemle megtekintésére. A kirándulás ezúttal is autocaron történik, indulás és visszatérés mint vasárnap, a viteldij 45 dinár. Jelentkezni legkésőbb kedélig lehet a Putnik irodájában.

ÖTVEN ÉVIG NEM NÉZETT A TÜKÖRBE

Edinburghban — mint onnan jelentik — nagy érdeklődés mellett tárgyalta a törvényszék Enge Rosalness kártérítési keresetét a dugsgazdag Elisabetha Kirkner ellen, aki nemrég töltötte be születésének századik évfordulóját. Elisabetha Kirkner fiatal korában rendkívüli szépség volt. Egy angol főúr, lord Beaconsfield, halálosan beleszeretett és olárhoz is vezette. A házasság nem volt tartós. Aslone váratlanul meghalt és a fiatal, alig huszonöt éves asszony özvegyen maradt. Ekkor megismerkedett egy többszörös milliomossal, Kirkner vállalkozóval és gyárossal, aki csakhamar feleségül is vette. Kirknerét, ahol csak megfordult, mint »Anglia legszebb asszonyát« ünnepezték. Ez a házasság is alig tartott tíz évig. Kirkner meghalt és a szép asszony, aki ismét özvegyen maradt, szívből meggyászolta férjét. A társasági élettől teljesen visszavonult, senkit sem fogadott, egyik vidéki kastélyában magányosan, csendesen élegette. Évekig nem hallottak róla semmit. Most, hogy Edinburghban, mint vádlott kénytelen volt a bíróság elé állni, igen érdekes adatok derültek ki róla. Egyik alkalmazója elmondta, hogy mikor »Anglia legszebb asszonya« felfedezte magán az öregedés első jeleit, felvette legdrágább és legszebb ruháját, magára rakta vágyott ékszerait, felöltözt, mint-ha főúri estélyre menne, a tükör elé állt és sokáig, mélyen elgondolkodva vizsgálta, nézte magát. Azután a tükört darabokra törtette, majd szigorúan megparancsolta alkalmazottainak, hogy a kastélyban minden tükört el kell pusztítani. Ez időtől kezdve ő maga sem nézett soha többé tükörbe. Képeletében mindig oly ragyogó szépségnek látta magát, mint akkor, amikor utoljára nézett a tükörbe. Így élte meg századik születésnapját. Ekkor megajándékozta a kastély egész személyzetét. Ange Rosalness, komornája, keveselte az ajándékot, ezt meg is mondotta urnőjének, aki nagy haragra lobbant és erős szavakkal szidalmazta a leányt. Ange Rosalness ezért bosszúból az egyik szobában, szemben az ajtóval, titokban egy nagy tükört állított fel. Amikor a kastély urnője a szobába lépett és több mint ötven év után először pillantotta meg magát a tükörben, nagyot sikoltott és elájult. Amikor magához tért, behívatta a komornát és teljes erejével nozzavagott egy gyertyatartót. A komorna beperrelte urnőjét és bár Elisabetha Kirkner személyesen jelent meg a tárgyaláson és ott erőlesen védte igazát tíz shillingre megbüntették. A tárgyalás után a százéves asszony a törvényszék épületének kapujában hirtelen összeesett és meghalt.

M. K. Lepadat Szubotica, cégnél vásárolt osztálysorsjegyek közül az augusztus 29-iki húzáson a következő számokat húzták ki: Din. 10.000: 59923 Din. 6000: 42273. Din. 5000: 42215, 59457 Din. 4000: 50449, 89649, 92593. Din. 1000: 2741, 7043, 89, 10421, 12805, 15523, 24 15086, 89, 99, 19583, 98, 21305, 13, 42245 23162, 26556, 27461, 90, 27639, 40, 97 37760, 31585, 33129, 33827, 62, 34426, 25546, 49, 27749, 60, 39949, 97, 42271, 77 62, 48931, 70, 49342, 44, 50753, 50405 52344, 55966, 58601, 7, 58939 59935. 39 61117, 62120, 65592, 69051, 74, 70674, 71567, 86, 73987, 88, 74309, 78423, 79245 84268, 86503, 71, 89623, 92501, 52, 76 91055, 96, 97634, 98559.

KÜLFÖLDI TÖZSDEZÁRLATOK

A császár árfolyama. Budapest 650—790 Prága 65.80—66.20, Berlin 5.67—5.67 London 184.—

Zürich, Páris 11.10, London 930, Newyork 443.—, Brüsszel 75.50, Milánó 23.—, Amszterdam 236.75.

Tánciskola! NEMES
Hotel Szloboda

Ma

péntek este 8 órakor kezdődik az első
Őszi tansfolyam

CSANTAVIRI HIREK. Az Ipartestület a szekesi járási iparosertekezleten Bakurek József alelnökkel és Basics Ferencsel képviselteti magát. — Dér Ferenc orvostanhallgató vasárnap délután a Keresztes Otthonban vetített képek segítségével kitűnően sikerült előadást tartott a különböző betegségekről. — Kevi és környékének fiatalosága nagyban készülődik a szeptember 3-án rendezendő szabadtéri előadásra, amelyet a Burány-ven-déglőben tartanak. A szabadtéri előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul. — Piaci árak: Buza 145, tengeri 135, árpa 130—160, zab 120, bab 240, burgonya 100 dinár métermázsánsként. Előborju kilója 5.50, kövérsejtés 9—9.50, hizott kacsa és liba 8, hal kilója 6 dinár. Marhahús kilója 8. disznóhús 10, birka 8, borju 10, szalonna 12, zsír 13, háj 13 dinár, tojás 60 para. A gyümölcspiacon a szőlő kilóját 2.50 dinárért mérték, barack kilója 2.50, alma 2 dinár.

Magántanulókat rendszeresen készít elő a noviszádi Pedagógiai Intézet. Igazgatóság: dr. Friedmann Ernő, Generala Vasića 4. Telefon 30—42.

PETROVOSZELŐI HIREK. Az előjáróság figyelmezteti az érdekelteket, hogy cseléd vagy munkakönyvüket haladéktalanul cseréeljék át új könyvre a községháza 1. számú szobájában. A kicserélés kötelező. — A tantestület Jerkovic Szávó igazgató elnökletével szerdán gyűlést tartott. A gyűlésen mind a 28 tanító megjelent. Felolvasták a rendeleteket, amely után beosztották az osztályokat. Az osztálybeosztás teljesen olyan, mint a múlt évben volt. — A közoktatásügyi miniszter Ödri Hedvig tanítónőt Jázvórol Petrovoszélóra helyezte át. — Az Ujfaluban szerdán délután kigyulladt Ivosevics Nikola telepes udvarán a szalmakazal. A tűz átterjedt a szomszéd udvarra is, ahol szintén leégett a szalmakazal. Az egyik ólban bennégett egy kecske, a malacokat kieresztették s így sikerült megmenteni, de az óljuk leégett. A gyermekek kuckoricát sütöttek — atól támadt a tűz. A tüzőtök lokalizálták a tüzet.

Jurik János fodrász értesíti m. t. vendégeit, hogy külföldi tanulmányutjáról visszatért és továbbra is kéri t. vendégei szives pártfogását. Noviszád, Kralya Petra II. 32.

VRBÁZI HIREK. Jövő héten szerdai nap helyett kedden tartják meg a piacot. — Lalin Alexandra sztráribecsei tanítónőt, Lalin községi jegyző feleségét a novivrbázi elemi iskolához helyezték át. — Szeptember 15-ig a katonai referensnél fénykép mellékelésével beadni tartoznak katonakönyvüket azok, akik még régi katonakönyv birtokában vannak. — Az erődítési csoport parancsnoksága szombaton délelőtt 11 órakor árlejtéssel 1940 március 31-ig eladja a katonaság élelmezési hulladékait és ételmaradékait. — Akik augusztus havában vettek vagy adtak el autót vagy motorkerékpárt, bejelenteni tartoznak a katonai referensnél. A cukorgyárban csütörtökön kezdődött meg teljes üzemmel a cukorrépa feldolgozása. A községi előjáróság megtiltotta a Laza Kosztics ucca jobboldalán a kerékpározást. — A sztráribázi gabonaértékesítő szövetkezet száz vagon gabona befogadására magtárt épített a csatorna partján. Az építkezéshez ötven ezer dinárral járul hozzá a földművelésügyi minisztérium.

O és Y: két francia helységnev

Franciaországban két olyan kisközség van, amelynek neve csupán egy-egy betű. O község Orne megyében van s egy középkori, hegytetőn épült vár körül húzódik el. A vár régi előkelő család tulajdona a XII. század óta. A család még nem halt ki, most élő tagjai azonban kiköltöztek a lakhatatlan és már rendbehozhatatlan épületekből és Normandiában telepedtek le.

Y község Somme megyében van, egészen kis népességű, mindössze százhusz lakosa van. Nagy autóforgalmi állomás, de nem valamely nevezetességéért, hanem csupán azért, mert az autósok, amikor a község határában megpillantják a nagy táblán feketelő Y betűt, azt hiszik, hogy ez nekik szóló jelzés, amely az utak elágazását jelenti. Amikor aztán rájönnek tévedésükre, nem tudnak tovább menni, amíg meg nem ismerik a különös kis falut, amely csaknem ezeresztendő.

BÁCSKOGRADISTEI HIREK. Az új gabonaszövetkezetben a nemesített buza fajok kiosztása, illetve közönséges buzára való becserélése megkezdődött. Szövetkezeti tagok jelentkezhetnek Dokics Zsárkó elnöknel minden hétköznap. — Az előjáróság vasárnap, szeptember 3-án a községházánál egy kiselejtezett mént és egy kant árverés útján elad. — Az elemi és tanonciskolákban a tankötelesek beírása szeptember 1—3-án történik. Az iskolatanács felhívja az érdekelteket és iparosokat, hogy a beírási kötelezettségnek a fenti idő alatt feltétlenül eleget tegyenek. — A helyi községi szőlőbirtokosok rendez évi közgyűléstük vasárnap, szeptember 3-án, délután 1 órakor tartják meg a községháza tanácstermében. — Vasárnap, szept. 3-án délután 4 órai kezdettel a szabók és borbélyok old-boy mérkőzést játszanak.

Schlieszer Imréné, okl. zongoratanárnő órákat ad kezdők és haladók részére. Noviszád, Zselyevicska 34. II.

Székhámos ál-földmérnök garázdálkodott Topolán. Obrenovics Milos állítólagos földmérnök nemrégiben belépett Ikras Száva topolai irodájába és annyira beférkőzött munkaadója bizalmába, hogy Ikras Száva olykor anyagi ügyei intézését is rábízta. Obrenovics kedden kiment a Bodrog-féle téglagyárba és ott arra hivatkozva, hogy főnökének a vasutállomásra egy vagon homok érkezett, pénzt kért annak kiváltására. A pénzt meg is kapta. Ugyanígyan cselofással pénzt csinált ki Juhász József kereskedőtől is, majd nyomtalanul eltűnt. Munkaadója feljelentésére eljárás indult ellene.

Áthelyezés. Alex, Gutman és Fuchs szállító cég áthelyezte irodáját Kr. Petra II. u. 25 sz. I. emelet. (Posta ucca sarok.)

Magyar olvasókönyv az elemiskolák második osztálya részére. Polácsi János noviszádi tanító és Milosevics Kamenko noviszádi tanfelügyelő a maganyelvű elemi iskolák második osztálya részére olvasókönyvet írtak, amelyet a noviszádi Misics-testvérek könyvkereskedése adott ki. A könyvet a közoktatásügyi minisztérium ajánlja. A könyv igen szép kiállítású, nyelvezete hibátlanul magyaros, olvasmányai a célnak megfelelők. Ára 12 dinár. A Misics-könyvkereskedés kívánatra ingyen mutatványpéldányt küld.

A noviszádi vadászszövetség otthonának bokréta ünnepe. A noviszádi vadászszövetség az új báni palota tőszomszédságában, a volt Nikicspalota udvarában építési felotthonát. Az épületet már tető alá hozták és a szövetség szerdán este szép bokréta-ünnepséget rendezett, amelyen igen sok noviszádi és környéki vadász jelent meg. Divild Joca gyógyszerész, a szövetség elnöke üdvözölte a megjelenteket és ismertette a vadászotthon jelentőségét. Jakovljevics Száva noviszádi járási szolgabíró köszöntötte az elnököket és a vadászokat, Ognyanovics hírlapíró pedig humoros verset olvasott fel.

UJ KÉPEK FÉNYKÉPKIRAKATUNKBAN. Cvetkovic Dragisa miniszterelnök és dr. Macsek Vlatko a szerbhorvát megegyezés aláírása után. — Noviszádi, petrovradini, budiszávi tüzőtök a temerini tüzőtő ünnepen. — Henderson berlini angol nagykövet Berlinből Londonba érkezik. — Homokszák torlaszokat emelnek a londoni középületek elé. — Készül Párisban a légvédelmi elsütőtés. — Lipót belga király békeszózatot intézett a világhoz. — Teljes tábori felszerelést kapnak az angol hadserég szárazföldi katonái. — Jeleuet a varsói lengyel-magyar futballmérkőzésből. — Olasz katonai akadémikusok tanulmányuttra Budapestre érkeztek. — Francia lovasság Páris uccáin.

Modern házasságszédelgés. Tizenötrendbeli házasságszédelgés miatt letartóztatták Párisban Robert Mathiot szökött katonát. Tizenöt nőnek mutatkozott be mint »filmcs« és házassági ígérettel, meg azzal az ígérettel, hogy »nagy filmsztárt csinál belőlük«, pénzt és ékszert csalt ki tőlük.

Női őszi-kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szakiüzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

Öngyilkosságot követett el egy debelyácsi cselédány. Pesti Rozália 15 éves háztartásbeli, aki Sugár Imre kereskedőnél volt alkalmazásban, munkaadója házána a padlásán felakasztotta magát. A délelőtt folyamán jókedvű volt, danolgotott. A déli órában eltűnt, munkaadója keresésére indult, a padlásra reátalált, de már akkor halott volt. Levelet nem hagyott hátra, tettének oka ismeretlen.

Kozmetikumát áthelyeztem Noviszád, Trg Oslobođenja 3. I. (Bata felett) és kérem a t. hölgyközönség sz. további pártfogását. Goldmann Livia.

Radics Gyura nem emlékszik semmire. Szuboticaíró jelentik: Gájics Bogdán szuboticaí vizsgálobíró tegnap délelőtt kihallgatta Radics Gyurát, a horgosi testvérgyilkost. Radics, mint emlékeztetés, a múlt hétfőre virradó éjjel késsel agyonszúrta öcsét, Radics Istvánt. Radics kijelentette a vizsgálóbíró előtt, hogy a kritikus időben teljesen részeg volt, nem tudja mit csinált, nem emlékszik semmire.

Uj ügyvédi iroda Noviszádon. Dr. Dömötör Imre ügyvédi irodáját Noviszádon, Bulevar Kraljice Marije 15/I. alatt megnyitotta. Telefon 30—34.

Kriptába a színes ablakokkal! Mint Canterburyből jelentik, a székesegyház régi színes ablakait a válságos helyzetre való tekintettel leszerelik, s a székesegyház kriptájában helyezik el. Némely ablaknak, különösen a XIII. és XIV. századból származóknak, szinte felbecsülhetetlen értéke van.

KEDVES MANCIKA!

Utolsó beszélgetésünkkor panaszkodott, hogy spleenje van. Unatkozik és főleg vasárnap délutánjai üresek. Különösen amikor az esős őszi napok szomorú vasárnapjai beköszönnek. Figyelmeztetem a Danubius teadélutánokra, ahol magas színvonalu, jó közönséggel találkozhatik. A Trgovacski Domban minden vasárnap délután vidám zene mellett, jó hangulatban táncolnak a fiatalok és eliheti nekem, az öreg rókanak, hogy Maga sem unatkozik majd! Ne foglalkozzon mindig komoly dolgokkal hiszen a mai élet mindenkinek sok gondot okoz. Felejtsük pillanatra a komoly küzdelmet és erre semmi sem jobb, mint a kedves szórakozás, amit az ártatlan flört és a tánc nyújt. Fogadjon szót nekem. Még üdvözlétemet küldöm

ZSIGA.

A CSALHATATLAN JEL

— Uram, ugy látom, ön ebéd közben jóízűen nevetett!
— Miből gondolja?
— Ételmaradványokat látok — a fülén...

— Csak semmi kegyetlenség. A Petit Parisien írja: »Általános szőlás vidéki piacainkon, hogy fülük-nél fogva emelik fel a nyulakat. Ez élénk tájéalmat okoz a szegény állatnak, amint kétségbeesett vergődéséből is látni lehet. Nos, tudja meg, akit illet: aki fülénél fogva emel fel egy nyulat, megsérti a háziállatok kinzása elleni Grammont-féle törvényt. Néhány nappal ezelőtt a bolpeci piacon egy csendőri jegyzőkönyvet vett fel egy paraszt ellen, aki fülénél fogva tartott egy nyulat. A bűnöst a békebíró elé állították, súlyos pénzbírságra és a költségek megtérítésére ítélték.«

Elveszett Noviszádon egy női karóra. Szerda délelőtt a noviszádi baromfi piacon, vagy a Futaki uti piacon elveszett egy női karóra kromozott láncsal. Megtalálójára illő jutalom ellenében juttassa el az órát a Temerini ut 12. számú házba.

Csoda a kártyák közt. Leamingtonban, a Warwickshire Croquet Club helyiségében brdigejáték közben D. Slaney asszony 13 pikkét kapott a kezébe. Természetesen bement a nagyslemmet és leterítette kártyáit. A matematikusok szerint az olyan elosztás eshetősége, hogy egy színből valamennyi kártya egy kézbe jusson, 158.000.000:1.

ISKOLAKÖNYVEK

gimnázium, polgári és elemi iskolák részére, iskolai író és rajzszerek nagy választékban kaphatók „NATOŠEVIĆ” könyv és papírkereskedésében, Noviszád, Pašičeva ul. 26. 6147

Szuboticaí szatócok és hentesek a rendőrbíró előtt. Szuboticaíró jelentik: Sztantics Béla és Pavlovics Predrag szuboticaí rendőrbírók tegnap délelőtt itélkeztek a kihágáson ért szuboticaí szatócok és hentesek ügyében. Gomba Sándornét 200 dinár pénzbírságra ítélték, mert az augusztus hatodik köztisztasági razzia alkalmával nem találták rendben szatócboltját. — Basics Palkó Vincénét 150, özvegy Ruszki Jvtánét 150, Pausics Alekszandárt 300, özvegy Ruszkinét megegyeszer 150, ezenkívül Nedelykovics Danilo és Polyakovics Szeván henteseket 150—150 dinár pénzbírságra ítélték, mert nem jelentették be a vágást az illetékes hatóságoknak s így huscsempészést követtek el.

KÖZGAZDASÁG

Híres likőrök különös és kalandos története

A likőrök története alig ismert a nagyközönség előtt, pedig egyes híres likőrfajták eredete és elterjedése történelmi eseményekkel kapcsolatos. A likőrök történetéről érdekes tanulmányt írt a Spur című newyorki folyóiratban John Melville báró, aki megállapítja cikkében, hogy több likőrfajtának

meglepően érdekes és különös története van.

Egyes likőrfajták eredetüket az alkímistákhoz vezetik vissza, akik tudvalevőleg különböző fémekből aranyat igyekeztek csinálni, ezenkívül pedig bájtalokat kotyvasztottak. Egyes likőrfajták kolostorokból indultak világszerte utjukra. A szerzetesek kizárólag gyógyítalként használták a likőröket.

D'ESTRÉES MARSALL RECEPTJE

A legtöbb likőrt növényi, virág- és gyümölcs kivonatokból készítik. Egyes likőrfajtákat desztillálják, másokat pedig vegyítenek. A vegyített likőrökbe olyan mennyiségű gyümölcs-illetőleg növényi kivonatot vegyítenek, hogy a szesz kivonja a növények illatát. A likőröket karamellel (égetett cukor) vagy egyéb ártalmatlan anyaggal szinesítik.

A Benedictine és a Chartreuse a leghíresebb likőrfajták.

Mind a két likőrt szerzetesek kezdték gyártani. A Benedictine receptjét 1510-ben fedezte fel Bernardo Vincelli Benedek-rendi barát, a franciaországi Fécamp apátságban. A nagy forradalom elkonfiskálta az apátságot és a szerzeteseket száműzték.

1863-ban kezdődött meg ismét a Benedictine-likőr készítése. A régi szer-

zetesrend egyik tagjának leszármazottja birtokába jutott az eredeti likőrreceptnek, az azóta elpusztult kolostor helyén a kolostor stílusában likőrgyárat építtetett és ott készítik a híres Benedictine-likőrt. A Benedictine konyakból, továbbá számos fű és növény kivonatából készítik. E növények legtöbbje a Benedictine-gyár közelében nő, egyes növényeket

a világ különböző részeiből szállítanak Franciaországba.

A Chartreuse-likőrt is szerzetesek találták fel és ma is ők gyártják. A franciaországi Saint Bruno mellett alapították 1084-ben a Karthausi-szerzetesek kolostorát. 1860 óta a Karthausi-szerzetesek a kolostortól nyolc mérföldnyi távolságra lévő szeszgyárban készítik híres likőrjüket, a Chartreuse-t. A likőr eredeti receptjével

1605-ben d'Estrées marsall ajánlotta meg a szerzetesrendet.

A Chartreuse-t eredetileg a kolostor vidékén élő róp és a szerzetesek orvosálgként használták. A Karthausi-rendet kétszer száműzték Franciaországból. Először a nagy francia forradalom alatt, másodszor 1903-ban. Először száműzetésükből 1815-ben tértek vissza, amikor kolostorukat romokban találták. Miután teljesen vagyontalanok voltak, elhatározták, hogy kereskedelmi alapon folytatják a likőrgyártást.

PUSKAGOLYÓVAL ÁTLYUGGATOTT LÁDAK

Az első likőrszállítmányt egy Károly nevű szerzetes ösvérháton vitte Genovába. 1816-ban katonatisztek szállásoltak el a kolostorban, ahol megkínálták őket a Chartreuse-likőrrel. A

katonatisztek megígérték a barátoknak, hogy a kitűnő italt népszerűsíteni fogják és látogatásuk óta valóban fellendült a Chartreuse-kereskedelem. Ma már az egész világon egyike a leg-híresebb likőröknek.

Amikor 1903-ban másodszor is száműzték a Karthausi-barátokat, ezek magukkal vitték a Chartreuse receptjét Spanyolországba és ott is likőrgyárat alapítottak. 1931-ben visszatérhettek Franciaországba és a régi gyárban ismét folytatták a likőrgyártást. Spanyolországi és franciaországi gyáraikban is gyártanak Chartreuse-t, a két likőr egyforma anyagokból készül. A spanyol polgárháború alatt külföldre szállított spanyol Chartreuse ládái nem egyszer

puskagolyóktól átluggatva érkeztek rendeltetési helyükre.

A legjobb és legerjedtebb angol likőr a Drambuie, amelynek érdekes történelmi eseményekkel kapcsolatos históriája van. Amikor Károly Edward herceg a francia udvar vendége volt, egy francia vegyész az ő tiszteletére új likőrfajtát állított össze. Amikor a herceg visszatért Skóciába, hogy elfoglalja a Stuartok trónját, magával vitte a likőr leírását is. A herceg csapatait Cullodennél megverték és a menekülő herceget Mackinnon of Strathaird nevű skót nemes rejtette el. A herceg megmentőjének hálaául odaajándékozta a Drambuie-likőr leírását és 1745 óta Mackinnon of Strathaird családja gyártja a híressé vált likőrt amelyet eleinte csak igen kis mennyiségben gyártottak. A Drambuie-t skót whiskeyből, mézből, fűvekből és fűszerekből állítják elő.

Igen híres és erős likőrfajta az absinthe, amelynek gyártását és forgalmát a több európai állam törvényei tilták.

Vásároljon hirdetőinknél!

(247)

kat, mert ő a lehetetlent is képes lehetővé tenni.

— Az ön nyilatkozata a legjobb ajár'ólevél számára, — felelte a herceg. — Őt és ezredét fogom tehát a lovasság válogatott csapatának tekinteni. S mi újság az Aspremont-ügyben?

— Úgy hallom, Karafa már csomagol, a rajnai harctérre indul. Erről az oldalról tehát nyugodt nyárra számíthatunk.

— S mi van a tábornagy elfogott emberével?

— Ez az, hercegem, ami gondot okoz nekem. Távozóban vagyok Bécsből s nem tudom, hogy mit kezdjek vele.

— Csikarjon ki belőle vallomást, s aztán adja át a bíróságoknak, ez a legegyszerűbb.

— Már én is gondoltam erre, de szeretném, ha vallomásának rajtam kívül még más tanúja is lenne, magas állású, tekintélyes személyiség. Nem volna egy órája erre a célra hercegségednek?

Croy herceg egy pillanatig gondolkodott s aztán így válaszolt:

— A bádeni herceg még ma indul s illő, hogy kíséretében legyenek. De ha ön fontosságot tulajdonít az ügynek, talán tudok

szakítani egy félórászkát erre a célra. Hol van most az a semmi-házi?

— A Drugeth-palotában őriztetem, amelyben magam is lakom.

— Nos jól van tehát, egy óra mi'va önnél leszek. Amint Bercsényi hazaérkezett, rögtön abba a helyiségbe sietett, amelyben huszárai Bernát lovagot őrizték. Sebe nem volt veszélyes a béréncnek s már egészen jól érezte magát.

— Nos, barátocskám, hogy vág a bajusz? — kérdezte Bercsényi a karosszékekben üldögélő lovagtól.

— Köszönöm kérdését, tábornok ur, — felelte az, — megvolnék vajahogy. De kérem szépen, méltóságos uram, volna egy kérdésém.

— Csak ki vele, barátocskám.

— Azt szeretném tudni, miért ez a nagy őrizet? Hiszen meg vagyok sebesülve s még alig tudok járni pár lépést. Aztán meg: nem is akarok én megszökni, jól érzem itt magamat, addig, míg teljesen felgyógyulok.

— Terhéré vannak önnek a huszárok? Hiszen ők a világ legvidámabb teremtsései.

□ Beszerzési és értékesítő szövetkezetbe tömörültek a petrovgrádi iparosok. A Petrovgrad-járásai és városi iparosok általános beszerzési és értékesítési szövetkezete Lázics Bózsó elnökletével most tartotta alakuló közgyűlését. A szövetkezet feladata, hogy beszeressen, illetve saját műhelyében előállítson olyan termelési eszközöket és nyersanyagokat, amelyek az iparüzéshez szükségesek, tagjai részére pedig előállítson fogyasztási cikkeket. Az ehhez szükséges pénzügyi eszközöket megszerelve, ezért betéteket fogad el tagjaitól és másoktól is, végül a tagjai által gyártott árukat értékesítse és azokra előlegeket folyósítson. A szövetkezet alapszabályait a közgyűlés elfogadta és a választmányba Lázics Bózsót, Peuer Jánost, Arsinov Szevánt, Engel Károlyt, Vujin Szlavkót, Müller Mihályt, Popovics Atyint, Kelemen Mihályt és Brunin Milánt; a felügyelő bizottságba pedig Melegi Hugót, Gruncsics Nemanyát, Szubotin Obrádot, Bodor Lajost és Putics Alekszandert választotta. A közgyűlés végül elhatározta belépését az iparos-szövetkezetek országos szövetségébe és a vezetőséget felhatalmazta, hogy a szövetkezetet 500.000 dinárig megterhelje.

□ Lyublyana ősszel. Lyublyana az ország egyik legszebb városa, különösen a gyönyörű ősszel. A szeptember 2-től 11-ig tartó lyublyanai őszi vásár alkalmat ad az ország távolabbi részén élőknek is, hogy megtekintsék Lyublyanát és a vásáron a lehető legkedvezőbb feltételek mellett vegyék meg a legkiválóbb árut. A vásár a jugoszláv gyáripar, kisipar és földművelés teljes kollekcióját bemutatja az érdeklődőknek. A vásárral kapcsolatban Lyublyanában sok érdekes hangverseny, színházi előadás, futbalmérkőzés stb. lesz. A vásár vidéki látogatói vasuton féláru jegyet kapnak.

— Tulságosan vidámak, méltóságos uram. Mindenféle vaskos és illetlen tréfákat üznek velem. Legutóbb is bajuszpedrőt tettek a levesembe, éjjel meg csillagot rugattak velem.

— Még mindig kismiska ez ahhoz képest, amit ön a gazdájával együtt Aspremont tábornagy ellen megkísérelt, a Draskovics grófné ellen elkövetett rablótámadásról nem is beszéve.

— Az utóbbi az én felelősségemre ment, méltóságos uram, de tetszik tudni, nem is sejtettük azt, hogy ki ül a postakocsiban és hogy az illető dáma a méltóságos ur személyes jóismerőse. Megtörténik az ilyesmi manapság. Utasok felferése, kirablása: ez már a hadimesterséghez tartozik, méltóságos uram. Hanem az Aspremont ügyben ártatlan vagyok. Azt a históriát a gazdám a maga szakállára rendezte.

Bercsényi alig hitt a füleinek. Mi az ördög, ez az elvetemült fickó minden kényszerítés nélkül egyenest rávall a gazdájára? Hiszen a dolog akkor már simábban megy, mint remélte.

Nem tudta Bercsényi, hogy a huszárok addigra már halálra rémítették a jó Bernát lovagot. Bercsényit úgy irták le előtte, mint aki kupaszámra issza a vért, attól olyan erős nyulánksága dacára is, mint az acél. Amellett az a legkedvesebb szórakozása, hogy célbalő foglyainak a szemébe, orrahegyébe, végre a szívébe, mint hajdanában az asszír királyok. Meg aztán előbb még a legválogatottabb kin-

★ A newyorki világkiállítás fodrász- és divatesodái. Jurik János, ismert noviszádi fodrászmester kint járt Amerikában és megtekintette a newyorki világkiállítást. Most érkezett haza és szívesen beszél az Amerikában látottakról. Megállapítható — mondja — hogy a nagy newyorki világkiállítás deficittel végződött. Európából a válságos helyzet miatt igen kevesen utaztak át a világkiállításra. A kiállítás természetesen hatalmas és csodálatos. Noviszádi érdeklődők részére kellemes meglepetés volt a noviszádi borok, a horgosi paprika és a petrovái komló pavillonja. Ami a hölgyeket és fodrászokat érdekli: A kiállításon újszerű hajfestékekből és szájfestékekből pazar bemutatót rendeztek. Ezekből Jurik János hozott is magával egy sorozatot. Az amerikai nők mostanában rendszerint aranybarnára, aranszőkére, vagy mahagoni-színűre festetik hajukat. A körmök májszínűk, fehérek, vagy feketék természetesen lakkozottak is. A nők cilinderkalapot, vagy fezt viselnek talal. Ruha hölgyeknél rövid, erősen glonkizott. Divatszín fekete, bordó és zöld. Cipő magassarku, elől csukott. Egyébként Jurik mesternek arra is ideje volt, hogy Csikágóban Helen Costa fodrászfiskoláján tanfolyamot hallgasson végig és diplomát szerezzen.

□ A tornyosi Gazdasági Népkör 10 éves jubileuma. Csantavírről jelentik: A tornyosi Gazdasági Népkör most tartotta fennállásának 10 éves jubileumát. A diszközgyűlésen Rudics Ignác elnök vázolta a kör eddigi munkásságát s a tagokat még nagyobb ösztönzésre és munkásságra szólította fel. A diszközgyűlésen Szentaváros képviselőjében Krsztics Szlávko gazdasági tanácsos jelent meg. Délben 100 terítékes diszebed volt, amelyen több felköszöntő hangzott el. Este táncmulatságot rendeztek a szövetségi vendéglőben.

Nagyszabású méhészkiallítást rendeznek Bácskatopolán

Szeptember 10-én lesz a nagyszabású ünnepe

Topola törekvő magyar népe az utóbbi években többször adta tanujelét munkaszeretetének, életrevalóságának, törekvő élni akarásának. A Topolán rendezett jubileumok, gazdasági, ipari kiállítások, gyűlések, műkedvelő előadások nemcsak kitünően sikerültek, de mintaképül szolgálhatnak bármely nagyobb város egyesületei számára is. A szak tudás és hozzáértés Topolán igazi magyaros vendégszeretettel párosul, s ez is nagymértékben hozzájárul a topolai ünnepek nagy sikeréhez.

Szeptember 10-én újabb nagyszabású társadalmi esemény lesz Bácskatopolán. Az ottani Méhészegyesület rendez méhésztérkeztetést és kiállítást olyan műsor keretében, amely

nemcsak a méhészek, hanem a

topolai és vidéki nagyközönség érdeklődését is teljes mértékben megérdemli.

Az ünnepek az egész napot kitöltik és elsőrendű szórakozást jelentenek nemcsak a méhészek, de minden látogató számára. A nap eseményei között nemcsak méhészeket érdeklő műsorszámok találhatók, hanem többek között szabadtéri előadás is

a bogojevói Gyöngyösbokréta fellépése.

A méhésztérkeztetés és kiállításra a vidékiket is meghívta a rendezőség. Kívánatos, hogy a méhésztérkeztetés napján vidékről is minél számosabban jelenjenek meg, mert a kiállítás tanúságtétele lesz a jugoszláviai magyar méhésztérkeztetésének és magas színvonalának.

□ A bajsai Gazdakör állatkiállítása. A bajsai gazdakör — mint ismeretes — szeptember 8-án állatkiállítást rendez, amelyen a környékről igen sok gazdálkodó állít ki. A legszebb lovak és szarvasmarhák tulajdonosai díjat kapnak. Szeptember 8-án este a topolai műkedvelők előadják Kálmán Imre Hollandi menyecske című operettjét.

□ Megjelent a Jugoszláviai Méhésztérkeztetés szeptemberi száma. A nagy hozzáértéssel szerkesztett kitünő havi folyóirat bevezető cikkében közli,

hogy az ötödik évfolyamába lépett, s nehéz, küzdelmes pályafutásának jövendő idejére olvasóinak támogatását kéri. A nívós szakkikkek közül különös érdeklődésre tarthat számot Selmeczy Jánosnak a méhszúrásról közölt érdekes és tanulságos írása. A lap többek között felhívja olvasóit, hogy minél számosabban jelenjenek meg szeptember 10-én Topolán az ottani méhészkiallításon. Jugoszlávia egyetlen magyar nyelvű méhésztérkeztetés megrendelhető a szerzőnél, címe: Tamaskó József, Bogojevó.

Kedvezményezett selyemgyári részvénytársaság alakul

A kormány újabb intézkedést rótt ki a külföldről behozott selyemre — Jutalmat adnak a selyemhernyótenyésztőknek

Beográdból jelentik: A kormány a földművelésügyi miniszter előterjesztésére rendeletet adott ki a selyemhernyótenyésztésről és a selyemgyártásról. A kormány elrendeli, hogy

a selyemgyártás fejlesztése céljából Kedvezményezett Selyemgyári részvénytársaságot alapítanak amelynek hatáskörébe tartozik valamennyi állami selyemgyár.

Az állami részvénytársaság alapítókéje harmincemillió dinár lesz, amelynek fedezetére 30.000 részvényt bocsájtanak ki darabonként ezer dinár névértékben. A részvényeket az állam, a postatakarék, a jelzálogbank és a kedvezményezett agrártársaság jegyzi.

A belföldi selyemgubó árának emelése céljából a kormány

a külföldről behozott, a külföldről behozandó selymet különkénti két dináros újabb illetékkel terheli meg. Az ebből befolyó jövedelmet minden évben jutalom gyanánt kiosztják a selyemhernyótenyésztők között.

A jutalom összegét a földművelésügyi miniszter állapítja meg és azt a selyemgubóbevételek alkalmával osztják ki a beváltott gubómennyiség arányában.

zásokat fogja alkalmazni rajta, amit a németek meghonosítottak Eperjesen. Ennek elvégzését órájuk, a huszárokra bizza majd s ők már alig várják, hogy az eperjesi kölcsonnt visszaadják legalább Karafa csatlósának, ha már órajta magán ki nem próbálhatják.

Bercsényi mindenről csak annyit tudott, hogy Bernát lovag szórabírásának megkönnyítése végett megbizta a huszárok őrmesterét, hogy mindenféle rémitgetésekkel igyekezzen alaposan ráijeszteni a lovagra további sorsát illetőleg.

No hiszen, a huszárnak se kellett több. Ugyis egész nap csak úgy ásitottak a nagy unalomtól: este nyílt csak alkalom egy kis szórakozásra, amikor tudniillik a szomszédos paloták szöke duennái fogadták egy-egy nyalka huszárgyerek titkos látogatását az ereszcatornán vagy a háztetőn keresztül. Bármily fegyelmzett volt is Bercsényi népe, a legszigorubb titkálom sem gátolhatta volna meg ezt a rejtelmes éjjeli mászkálást a szép bécsi komornákhoz. Mindentől le lehet szoktatni a magyar huszárt, csak kettőtől nem: a káromkodásról s a szép lányok ölelgetéséről.

Tehát a lovaggal való tréfaüzés szörnyen jó mulatság volt a huszárok számára.

Ezek a fenyegetések tették kezes bárányá Hubertot, mire Bercsényi kérdőre vonta.

— Tehát ön elismeri, hogy Karafa tábornagy ur szolgálatában áll?

— El, akár a bíróság előtt is.

— Azt is, hogy Spielbergben együtt volt önökkel Karafa?

— Azt is, méltóságos uram.

— Meg akarták gyilkolni a tábornagy urat?

— Nem, csak azt a látszatot akartuk teremteni, hogy öngyilkos lett. Ezért halt meg Prokop.

— Nem értem, Beszéljen világosan.

— A tábornagy ur, már mint hogy Karafa, agyonlőtte egyik emberét, aki előzőleg a hóhéra volt s azt öltöztették volna az Aspremont kegyelmes ur ruháiba. Az arca úgy elvolt éktelenítve, hogy semmi emberi formája sem volt.

— S mi lett volna Aspremonttal?

— Nem tudom, de alighanem őt is átsegítették volna a másvilágra.

— S mindezt Karafa maga cselekedte?

— Ó, személyesen.

Bercsényi még mindig nem győzött eléggé csodálkozni rajta, hogy ilyen könnyedén elárulja a gazdáját a lovag. Végre is arra gondolt, hogy tanuk nélkül mondotta mindezt előtte s ha rákerülne a sor, arcátlanul letagadná az utolsó betűig.

Megkérdezte tehát:

— Megismételné ön ezt a valóságát tanuk előtt is?

Bernát lovag, aki a huszárok által elébe festett rémképekre gondolt, készséggel mondotta:

— Meg, méltóságos uram, akár száz tanu előtt is.

Bercsényi egy legénye lépett most a helyiségbe, jelentve, hogy Croy herceg érkezett a palotába.

Bercsényi beszólított két huszárt.

— Kaptátok fel ezt az embert székestől együtt s hozzátok utánam!

Bernát lovag, aki époly gyáva volt, mint amilyen elvetemült, egész testében remegni kezdett. Azt hitte a nyavalyás, hogy most már egyenesen kinzás és céllövés alá kerül.

Bercsényi az elfogadóterembe sietett, a két huszár utána cipelte a lovagot, akinek már a foga is vacogott félelmében.

Bercsényi intett a huszároknak, hogy maradjanak Bernát ovaggal a külső teremben.

— Nagyon köszönöm, hogy hercegséged megtisztelt látogatásával, — üdvözölte a tábornagyot.

— Karafa bérence vall, mint a karikacsapás. Méltóztatik meghallgatni őt? Igen? Behozatom tehát.

Bernát lovag már azt hitte, a kinterem ajtaja tárult fel előtte. Nagyon meg volt lepve, hogy előkelően berendezett szalónban találja magát és hogy Bercsényin kívül Croy herceg is jelen van, akit látásból ismert.

Bercsényi, minden teketóriát mellőzve, egyenest ezt a kérdést intézte hozzá:

— Az előbb ön bizonyos közléseket tett előttem s akkor azt mondotta, hogy tanuk előtt is hajlandó szavait megismételni.

— Amit mondtam, azt állom is,

méltóságos uram, — felelte nagy készségesen a lovag.

— Szíveskedjék tehát még egyszer mindent elbeszélni öhercegsége előtt.

A lovag habozás nélkül eleget tett a felszólításnak s a herceg felé fordulva, újra elbeszélte mindazt, amit előbb Bercsényi előtt megvallott.

Mikor mondókáját megismételte, Bercsényi visszavitte a cellájába.

— Nos, mit szól ennek a semmirekellőnek a vallomáshoz, hercegem?

— Az a spielbergi történet annyira fantasztikus, hogy egészben véve kitalált mesének látszik. Attól tartok, hogy ez az ember bolondná tesz bennünket.

— Az első betűtől az utolsóig igaz, hercegem, — mondotta élesen Bercsényi.

— Ennek az embernek az elbeszélésén kívül van rá egyéb bizonyíték is?

— Van, kegyelmes uram. Magának a várparancsnok leányának a levele, amelyet azon melegében Draskovics grófnőnek írt s melyben ő maga elbeszéli az egész rémtörténetet s azt is, hogy miként mentette meg Karafától Aspremontot.

— Nos, ha így van, tábornok ur, akkor Aspremont helyett Karafa marad a pácban, — jelentette ki a herceg. — Le fogom állítani öfelsége és az egész haditanács előtt.

(Folytatjuk)

Bonyodalmak a petrovgrádi iparfestület házvásárlása körül

A petrovgrádi városi és járási Iparostestület Lékics Bóza elnöklétével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az ominózus házvétele kérdésével foglalkoztak. Amikor ugyanis az iparostestület megvette mai, Massaryk utcai székházát, megnézték a telekkönyvet és megállapították, hogy

nincs teher rajta.

A szerződést azonban csak néhány nap múlva kötötték — nem győzöttek meg arról, hogy időközben nem történt-e bekebelezés — sőt a szerződés szövegében még azt is kijelentették, hogy a házat tehermentesen veszik. Gondatlan eljárásuk után csak hetekkel később tudták meg, hogy a Bánáti Központi Hiteleszövetkezet 20.000 dinárt betáblázott a házra, mert ennyivel tartozott a ház régi tulajdonosa.

A régi tulajdonost nyomban felhívták a tartozás kiegyenlítésére, az illető azonban nem fizetett.

Az adósság közben költségekkel 30.000 dinárra szökkent fel. Lékics Bóza elnök most azért hívta össze a rendkívüli közgyűlést, hogy a régi vezetőség alatt történt házvétele ügyéről beszámoljon és közölje, hogy az iparostestület

kénytelen volt a 30.000 dinárt a banknak kifizetni.

A közgyűlés tudomásul vette a bejelentést és felhatalmazta a vezetőséget, állapítsa meg, kinek a hibájából történt a telekkönyv újbóli megnézésének elmulasztása és az illetők ellen indítsanak kártérítési pert.

ELMARAD...

A világpolitikai feszültség miatt, úgy látszik, állandósítanunk kell ezt a rovatot s ahelyett, hogy mi lesz, már csak azt fogjuk megírni, mi marad el.

Beogradban holnap estére nemzetközi ökölvívó versenyt hirdettek. A verseny két külföldi résztvevője: a mulat Ataf és az olasz Paris nem kapott utazási engedélyt, miért is a rendezőség szeptember 5-re halasztotta a versenyt.

Holnap akarták folytatni és befejezni a múlt szombaton megkezdett német-belga atlétikai versenyt Creeldben. A folytatást bizonytalan időre halasztották.

ASZTALI TENISZ

A palicsi Sport Klub asztali tenisz csapata legyőzte a noviknezeváciakat. A palicsi Sport Klub ping-pong csapata Noviknezevácon játszott a Keresztény ifjúsági egyesület csapatával. A versenyt 14:6 arányban a palicsiak nyerték. A noviknezeváciak szeptember 8-án játszanak revánmérkőzést Palicson.

A sztáribecsei Keresztések győzelme Noviszádon. A noviszádi Református Olvasókör vasárnap a sztáribecsei Keresztések csapatát látta vendégül barátságos mérkőzésre. A versenyt, amelynek szépszámu közönsége volt, a vendégcsapat 9:7 arányban nyerte a ROK ellen.

A noviszádi asztali tenisz alszövetség választmánya ma este 8 órakor a ROK helyiségében ülést tart. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel kérjük az összes tagok megjelenését. — A vezetőség.

Kijelölték a jugoszláv atlétikai válogatottat

Ha váratlan akadály közbe nem jön, holnap délután kezdődik a BSK-pályán a kétnapos atlétikai verseny, amelyen Jugoszlávia első és Magyarország II. csapata méri össze erejét. (A beográdi lapok nem tüntetik fel, hogy csak a magyar B) válogatott jön, egyszerűen magyar válogatotról írnak...)

Jugoszlávia színeit az egyes számokban a következő versenyzők képviselik:

110 m gátfutás: Ehrlich és Jovics
Súlylökés: Kovacevics és Vucsevics.

800 m síkfutás: Gorsek és Nabernik.
Rudugrás: Lennert és Ivanus.

200 m síkfutás: Sztevanovics és Kling.
Díszkosztetés: Kovacevics és Vucsevics.

5000 m síkfutás: Kotnik és Kosir.
Távolugrás: Lennert és Gyukics.

4x400 m váltó: Klinar, Markovics, Szkusek, Gabersek.

100 m síkfutás: Sztevanovics, Kling.
Magasugrás: Martini és Mikics.

Gerelyvetés: Markusics és Kovacevics.

1500 m síkfutás: Gorsek és Kosir.
Hármasugrás: Jovicsevics és Vucsevics.

400 m gátfutás: Szkusek és Ehrlich.
Kalapácsvetés: Sztepisnik és Gojics.
10.000 m síkfutás: Bručan és Kvasz.
4x100 m váltó: Sztevanovics, Jovanovics, Radonics és Kling.

A magyar csapat összeállítása még tegnap is teljesen bizonytalan volt, mert főleg attól függ, hogy a kijelölt atléták közül ki kap utazási engedélyt.

A verseny mindkét napon délután félnyolc órakor kezdődik a BSK-pályán 30, 15, 5 és 3 dináros helyárakkal.

Elmarad a Ferencváros beográdi vendégszereplése?

A beográdi Vreme tegnapi számában a következőket írja:

— Mint ismeretes, szombaton és vasárnap a Ferencvárosnak kellett volna Beogradban vendégszereplnie. A Ferencváros ellenfele az első napon a jugoszláv válogatott, második napon a BSK—Jugoszlávia vegyescsapat lett volna. Ez a vendégszereplés azonban a feszült politikai helyzet miatt kérdésessé vált.

Ugyanakkor a budapesti Nemzeti Sport közli vitéz Kemenessy Sándornak, a Ferencváros főitkárának nyilatkozatát ebben az ügyben. A nyilatkozat így hangzik:

— A Ferencváros beográdi mérkőzéseinek egyelőre három akadály van. Az egyik az, hogy Tátrai, Kiszeley és Pálinkás nem utazhat ve-

lünk, őket azonban pótolni tudjuk. A második és legnagyobb akadály az, hogy nincs kiutazási engedélyünk s kérdés, kapunk-e egyáltalában. A harmadik akadály az, hogy Kiss és Gyetvai utlevele lejárt s jelenleg nem hosszabbítható meg... Mindezek után valószínű, hogy a Ferencváros vasárnap Beograd helyett Szolnokon a MÁV ellen játszik.

A fenti nyilatkozatokból kitűnik, hogy a kérdés véglegesen még nem oldódott meg. A legsportszerűbb mindenestre az volna, ha a Ferencváros későbbre halasztaná beográdi vendégszereplését, mert ennyi huzavona után, 6—7 tartalékkal a csapatában nemcsak a saját, hanem az egyetemes magyar futballnak jóhírért is eljászaná a jugoszláv fővárosban.

KÉNYELMES TUTAJKIRÁNDULÁS A DRINÁN

A Fruska Gora turisztatársaság leg-sikerültebb rendezése a Drinán való tutajkirándulás, amelyet már sokszor megrendeztek, mindannyiszor a résztvevő turisták legnagyobb meglepedésére. A Drina felső folyása gyönyörű a folyó olyan remek hegyi vidékeken kanyarog keresztül, amelyekhez fogható Jugoszláviában kevés van.

A Fruska Gora szeptember 12 és 16 között ismét tutajkirándulást rendez a Drinán. Usztipracáról indulnak és utközben megtekintik a gyönyörű fekvésű Visegrádot, valamint még több szép régi várat. A tutajozás Zvornikon ér véget. A tutaj teljesen modern, kényelmes, minden utas külön kabint kap, fedett étkezőhelyiség is van a tutajon, ughogy bárki nyugodtan vállalkozhatik a kirándulásra. — Résztvételi díj teljes ellátással 550 dinár. Jelentkezni a Fruska Gora fiók-jainál lehet.

Rövid sport hírek

A szuboticei ZsAK vasárnapi ligamérkőzését a szarajevói Szlávia ellen Pera Nenkovics vezeti.

Az Újpesti TE vízipóló csapata Szusákon a Viktoriától 2:4 arányu vereséget szenvedett. Pontversenyben első nap a Viktoria vezet 34:26 arányban. A verseny egyik számában, a 200 m melluszásban, Angyal ismét megjavította a magyar rekordot. Ez a rekord azonban éppogy nem hitelesíthető, mint a dubrovnik, mert sós vízben érte el.

Luxemburgban Belgium diákcsapata 2:1 (0:0) arányban győzött Jugoszlávia diák-futballcsapata felett.

Pesti humor. A magyar válogatott tudvalevőleg repülőgépen utazott Varsóba és vissza. Hazaérkezése után kérdezik Sárosi doktort: Milyen volt az ut, Gyurka? — Hánytatott, feleli Sárosi.

A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának játékvezetői: Újpest—Törekvés Palásti, Gamma—Kassai AC Iványi, Hungária—Bocskai Leiner, Szeged—Taxisok Kiss, Haladás—Nemzeti Boronkay, Kispes—Elektromos Rubint.

Stockholmban megrendezték a siketnémák uszó és atlétikai világbajnokságát. A nemzetek pontversenyét Németország nyerte, második Svédország, harmadik Franciaország. Indult összesen 11 nemzet siketnéma válogatottja.

»»»»»*«««««

TENISZ

MA KEZDŐDIK ZAGREBBAN A JUGOSZLÁV-MAGYAR NŐI KK-MÉRKŐZÉS

Két évvel ezelőtt, a magyar szövetség kezdeményezésére kiírták a férfi-KK-tornát, amelynek győztese Eszterházy herceg vándorserlegét kapja, tavaly pedig hasonló mintára kiírták a női KK-tornát is, amelyre Ófelsége Mária királyné ajánlott fel értékes serleget.

Ebben a serlegtornában tavaly Jugoszlávia, Magyarország, Olaszország, Lengyelország, Németország és Ausztria csapata indult, de Ausztria közben elvesztette önállóságát s így a résztvevők száma is eggyel kevesebb lett. A tornát Magyarország nyerte meg Somogyi—Körmöczy—Paksyné összeállítású csapatával, mely Olaszország ellen 4:1, Lengyelország ellen 4:1 és Jugoszlávia ellen szintén 4:1 arányu győzelmet aratott.

Ezzel az értékes győzelmi sorozattal érkezett meg a magyar hölgycsapat Zagrebba, hogy megvédje a tavaly szerzett vándordíjat, ami azonban aligha fog sikerülni.

A nagy érdeklődéssel várt versenyt a Zagrebi Korcsolyázó Egyesület pályáján (Miramarszka cseta 22) rendezik meg ma, holnap és holnapután a Davis-Cup-szabályok szerint.

A jugoszláv csapat tagjai: Kovács Hella és Flórián Alice, a magyar csapat tagjai: Somogyi Klári és Körmöczy Zsuzsi.

*

Sztáribecsei teniszjátékos sikere vidéken. Dr. Schumacher Géza, a sztáribecsei Tenisz Klub kiténő versenyzője a novagradiskai teniszversenyen elnyerte a Kukulyevics serleget. Dr. Schumacher Borossal, a Dunabánság ifjúsági bajnokával együtt részt vett a vrbázi bántás Banyalukán rendezett versenyen is. Dr. Schumacher győzelmet aratott a zagrebi Krsztics felett s így bejutott az elődöntőbe. A döntőben azonban vereséget szenvedett Friedrich-től. Tekintve, hogy a banyalukai versenyen Zagreb, Lyublyana, Maribor legjobb teniszezői vettek részt, a becei versenyző teljesítménye szépnek mondható. A versenyen a vrbázi bán értékes serlegét Friedrich nyerte, aki izgalmas és szép játék után 6:2, 7:5, 6:4 arányban győzelmet aratott Puncsec tanítványa, Sárics felett.

KUGLI HIREK

A bácskodobropolyei serlegtorna végeredménye illetve a 8 kiténő serleg nyertesei a következők: 1. Odszaci Kulturbund 286 fával, 2. Bácskodobropolye 280, 3. Szuboticei Napredak 278, 4. noviszádi Vénac 270, 5. Noviszádi Napred 267, 6. Noviszádi Radnicski 265, 7. Noviszádi Kramer 257 és 8. Jabukai Első KK 257 fával.

A noviszádi Keramit összes játékosait kérem, hogy ma este 8 órakor jelenjenek meg okvetlen a Bauer-pályán a sztáribecsei országos bajnokság megbeszélése végett. — Az intéző.

A kőkorszakbeli operációktól a régi perzsák méreg-tudományáig

Londonból jelentik: Az orvostudomány történetéről rendkívül érdekes tanulmányt írt a Doctor című szaklapban Sir Bruce Porter, ismert nevű angol orvos. A szerző az évezredekkel ezelőtt egyes népeknél divatban volt gyógyítási eljárásokkal foglalkozik és meglepő adatokat közöl a történelem előtti idők gyógyító eljárásáról.

BETEG A PIACON

Megállapítja cikkében, hogy a kőkorszak emberi maradványainak vizsgálata azt mutatja, hogy a kőkorszakban gyakran előfordultak olyan sérülések és betegségek, melyekkel a modern orvostudomány is találkozhat és közli azt a meglepő megállapítást is, hogy

a kőkorszakbeli ember már kísérletezett műtői gyógyítással is.

Tizenhét kőkorszakból származó koponyán töréseket fedeztek fel és az orvosi vizsgálat megállapította, hogy e tört koponyák közül csak három gyógyult rosszul. Igen sok olyan kőkorszakbeli koponyát találtak, amelyekben jól gyógyult sérülések nyomait fedezték fel.

Megállapították az anthropológusok azt is, hogy a megsebesült kőkorszakbeli emberek műtétet hajtottak végre és a páciensek a műtét beavatkozása után még sokáig éltek és a törések kifogástalanul forrtak össze. Voltak esetek, amikor egy-egy páciens nemcsak egy, hanem

több alkalommal is megoperáltak.

A kőkorszak és a mai kor között sok civilizáció fejlődött ki lassan és tünt el olyan gyorsan, hogy nevességéből alig hagyott hátra valamit nyomot.

A régi babiloniaknak nem voltak orvosok, hanem

betegüket a piacra vitték ki.

Az udvariassági szokások értelmében a járókelőknek meg kellett kérdezni betegségük felől és a betegek előadták betegségük szimptomáit. Amennyiben az ismeretlen járókező már hallott ilyen betegségről, vagy ő maga is szenvedett hasonló betegségben, megmondotta a betegnek az általa ismert gyógyítási eljárásokat.

Ezzel szemben a régi egyiptomiaknak alapos orvosi képzettségük volt. Orvosok kezében belgyógyászok és sebészek voltak, később azonban specializáltak neveltek és mindegyik orvos csak a testnek bizonyos részeivel foglalkozhatott és

a nem szakkörébe eső betegségek nem is volt szabad gyógyítani.

Az orvostudomány ortodox elveken alapult és minden gyógyítási eljárást az »orvosi könyvbe« foglalták, amelyet hitük szerint az istenek sugalltak. Az orvosok súlyos következményeket vártak magukra, ha a hivatalosan elismert gyógyeljárásoktól eltértek. Ha a beteg rosszabbul lett az egyéni gyógykezelés következtében,

az orvost súlyosan megbüntették.

KÜLÖNÖS ORVOSI KÉPESÍTÉS

A perzsa orvostudományról nem maradt fenn sok adat, de az megállapítható, hogy a perzsák jól ismerték a mérgeket. Az orvosjelölt csak akkor nyerte el az orvosi képesítést,

ha három hiteltlent sikeresen meggyógyított.

Ha a hiteltleneket nem tudta meggyógyítani, a régi perzsák nem tekintették orvosnak. A perzsa orvosok honoráriumát különböző kulcsok szerint állapították meg. A papoknak nem kellett fizetniük, hanem mást kellett mondanok a gyógyításért.

Egy családapának kisebb tehernőző állatot kellett adnia az orvosnak.

egy törzsfőnek telivér állattal kellett fizetnie, egy tartomány urának négyfogatu kocsi kellett adnia az orvosnak. A régi perzsák higiénikus szabályait a vallási törvények írták elő és miután vizsükségletüket a folyókból merítették,

szigorúan tilos volt a folyókba, patakokba lépni.

A zsidó orvostudomány azoknak a népeknek orvostudományából származik, amelyek a zsidókat a történelem előtti időkben fogságban tartották. Mózes, a higiénia lelkes terjesztője Egyiptomból hozta orvosi elveit. A Talmud néhány igen hasznos orvosi igazságot és tanácsot tartalmaz. A Talmud annak a szükségességére oktat, hogy az élelmiszert meg kell vizsgálni és

étkezés előtt a kezét meg kell mosni.

A zsidók egyik vallási törvénye megtiltotta, hogy vadállatok által megölt állatok húsból egyenek. Ebből a törvényből arra következtetnek, hogy a zsidók tudták már, hogy milyen mérgeket tartalmazhat a vadállatok által megölt állatok vére. A zsidóknak nem volt szabad uszony és pikkely nélküli halat enniük. Hasonló étkezési törvényeket fedeztek fel a hottentóttáknál is. Azt természetesen nem lehet megállapítani, hogy a zsidóknál és a hottentóttáknál fölfedezhető azonos törvények milyen régi időkig nyulnak vissza.

Két szubofical nagyvállalat kollektív szerződést kötött munkásaival

A villanytelep és a csipkegyár megállapította a legkisebb munkabérekét

A szuboticei Jugorasz vezetőségének közvetítésével hosszabb időn át tárgyalások folytak a munkások és a munkaadók közt a villanytelep és a Nonnenberg és Schoderer féle csipkegyár munkásainak minimális munkabére, valamint a kollektív szerződések megkötése végett. A tárgyalások eredményesen befejeződtek és

a két gyár vezetősége megállapodott a munkásokkal

a kollektív szerződés kötése és feltételei tekintetében. A megállapodás szerint a csipkegyárban két és fél dinár a legkisebb munkabére azoknak a munkásoknak, akik fél évnél régebben munkásai a gyárnak. Az egy évnél hosszabb szolgálattal idővel rendelkező munkásoknak a minimális órabéren felül hét napi fizetéses szabadságot biztosít a gyár.

A villanytelep 10 százalékos fizetésemelést adott munkásainak,

a szénrakodó munkásoknak pedig 35 dináros minimális napszámot biztosított. A gyár csak a munkástörvény megfelelő rendelkezéseinek betartásával bocsáthatja el három évnél régebben alkalmazott munkásait és végkielégítést kell adnia munkásainak.

KÖNYV · PAPIR · ZENEMŰ · SUBOTICA TEL. 57

APRÓHIRDETÉSEK

Uránia Mozi - Noviszád

Keitős műsorban bemutatjuk:

1. Az örök álarc

Az emlékezőtehetségét elvesztett ember meható drámája

Főszereplők: Péter Pétersen, Olga Cseňova és Mailas Biemann

2. Vojtech atya

Rolf Wanka Hrina Stepičková

3 csepp

„Növényharmat“

Idit, frissit, hűsít! Hőség idején, bágyadtságánál, kimerültségénél utazásnál sportnál homlokra dörzsölve varázslatosan hat! Kockacukron vagy vízzel véve szomjat olt jó közérzetet biztosít. Ez az ezerjő háziaszer csak zöldségekben valódi. Ára 12 dinár. Kapható patikákban és jobb üzletekben.

ALLAST KERES

SOFÖR, józan, szolid állást keres. Cim a kiadóban. 6161

ELADÓ

JUTÁNYOSAN eladó egy balkaros cipész-varrógép (Singer), egy tisztító-gép dinamóval, állványok és egyéb műhelyfelszerelés. Sztárvirbász, Kralyce Marije u. 34. 6151

EGY PARCELLA házhely a noviszádi strandon sürgősen eladó. Agencija Mirkov, Noviszád, Kralya Petra I. ul. 3. 6142

KIADÓ

A »CROATIA« biztosító szövetkezet szeptember 15-re kiad a saját épületében, Bulevard Kralyce Marije 14. sz. alatt, a Banovina közvetlen közelében irodának megfelelő több helyiséget. 6143

UCCAI parkettás különbejáratu szoba szeptember 15-re kiadó. Noviszád Kamenszkov Trg 4. 6144

KERESLET

CITI cukrászdában egy kifutó és egy cukrászinas kerestetik. 6154

SZOBAASSZONYT kaucióval keresek azonnali belépésre. Jelentkezni lehet: Noviszád, Zselyeznicska 93. 6152

KERESEK jómunkás fodrászt vagy fodrásznőt azonnali belépésre, aki ét a tartós és vizondoláláshoz. Matics Sztéván, fodrász, Zsabalj. 6145

ÜGYES tanulólányokat felvesz Sonnenberg fehérnemű-szalonn, Noviszád, Njegoseva 2. II. em. 6146

BICIKLIZNI tudó fiut kifutónak felvesz Jusztusz, Noviszád, Cara Dura-a ul. 26. 6160

MINDEN nyelvű használt könyvet, egész könyvtárakat vásárol J. Papp antikváriuma, Noviszád. 6158

VAJ

garantált friss 1/4 kg 6 din.

elsőrendű teavaj PUOMASNI SAJT 1/4 kg 5 dinár

Sugár M., Szubotica. Tel 47

KÜLÖNFÉLE

Dr. Filipon crme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apo-teka Küchler, Vrsac. 2474

AUTOK! Uj és használt, de nagyon jó karban levő különféle márkájú luxus és teherautókban, autógumikban, felszerelésben és alkatrészekben állardó nagy raktár. Olcsó árak, előnyös fizetési feltételek. Képviseletek: Fiat, DKW, Wanderer, Audi és Horch. — August KUTALEK, Noviszád, Kralja Petra II. 84. Telefon 31-06.

VETŐMAG ELŐJEGYZÉS. Bánkuti 1201-buza hatvani 445-öszi árpa és 5szi zab selectálva, előjegyezhető. Pusztá Zobnaticai gazdaságnál Bácska Topola, póstafiók 17. 5401

SZEPLÖT, pattanást, hámlást, orrvöröszödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 750 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár, Szubotica.

NAGYRABECSÜLT megrendelőim, miután többé nem vagyok alkalmazott, önállóan pontosan, szolid alapokon dolgozom, mint azelőtt a legkényesebb igényeket kielégitem. Mirovics Konstantin cipész, Szubotica, Szkozusz Viatora 3. Postával szemben. 379

MOSÁST VÁLLALOK lakásomon. Elsőrendű munkáért kezeskedem. Munka Ilona, Aleksza Santicsa 40. 6149

PAPLANOKAT készítek pehelyből, gyapjuból és vattából. Ugy ujak, mint régiek átdolgozását vállalom. Kiván-ságra házhoz is megyek. Bulyovicsics Béláné, Noviszád, Luja Bartua u. 53. 6155

Fájdalmas szívvel tudatjuk rokonainkkal, ismerőseinkkel és jóbarátainkkal, hogy

Dosler Pál volt mészáros

tegnap délelőlt 10 órakor hosszú kínos szenvedés után életének 76-ik évében meghalt.

Drága halottunkat ma, pénteken d. u. 3 órakor temetik a gyászházból. Noviszád, Gajeva u. 20 alól a noviszádi izr. temetőbe. Noviszád, 1939 szept. 1.

A gyászoló család

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerkovitšog és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50. Telefona: 21-37, éjtel 20-58. Felelős kiadó: André Dezső. A kiadóhivatal elnöke vezetője: Blazsek Ferenc. Pretpiata — Előfizetés: Egy hóra 28.— dinár (kihordó útján 30 din.) Három hóra 80.— dinár (kihordó útján 86 d.n.) Félévre 160.— dinár (kihordó útján 172 din.) zlázi svakodnevno - Megjelent naponta Post. čekovni račun — Postacsekkszámla: Zagreb, 46.632